

خلاصه اهم مباحث احکام عمومی

ویژه داوطلبان منصب قضا

منتشر شده در وبسایت حق جو

آنچه به زعم بنده حقیر قابلیت طرح پرسش درگزینش را داشت ذکر شده است. این اغماض در انتخاب عناوین مطروحه نیز صورت گرفته و از بیان مباحثی چون حج، زکات، احکام بانوان و... خود داری شده است.

با توجه به تجربه های متفاوت دوستان در مورد تعداد سوالات پرسیده شده، گاهی مجبور به اجمال و گاهی تفصیل مطالب شده ام. این اجمال به دلیل کم اهمیتی مطالب در گزینش و تفصیل آن گاهی به دلیل اهمیت مطلب از لحاظ احتمال پرسش (شکایات نماز) و گاهی به دلیل نشان دادن تسلط داوطلب در امور شرعی بوده است (بحث ولایت فقیه و کفن میت) لذا برای دوستانی که وقت کافی برای مطالعه ندارند اهم مطالب با علامت*** مشخص شده است.

در بعضی از مطالب اطلاعات لازم از مباحث تفسیری و اصول عقاید و... (روش انتخاب مرجع تقلید، اصول و فروع دین، شان نزول سوره کوثر در بحث حمد و سوره و تشهد و...) به سلیقه اینجانب مطرح شده است که تناسبی با کتب احکام عمومی ندارد.

لازم به ذکر است مبحث ولایت فقیه با توجه به سیر کتاب مکاسب به عنوان اهم کتب فقهی و نیز اهمیت گزینشی آن در این نوشتار مطرح گشته که در بیان مطالب این عنوان، کتب: مکاسب، ولایت فقیه حضرت امام قدس سره و آیت الله مصباح یزدی دامت برکاته مورد توجه بوده است.

در اغلب مسایل و موارد اختلافی نظر حضرت امام خمینی قدس سره ملاک قرار گرفته است.

این نوشتار در مقام بیان احکام کاربردی نمیباشد پس دقت بفرمایید در مسایل مبتلا به، به مرجع خود رجوع کنید.

و در آراز همه عزیزان خواهشمندم برای رفع نقص و تکمیل نوشتار حاضر نظرات خود را با حقوقدان hoghghdan135.blogfa.com در میان گذارید...

والسلام علیکم ورحمه الله

مبحث اول: تقلید

۱. ا. علم کیست؟ و مرجع تشخیص آن چیست؟ شما چه گونه مرجعتان را انتخاب کردید؟

ج: کسی که از دیگران در شناخت قواعد و مدارک، نظایر و اخبار، و فهم آنها (در استنباط احکام) احکام قوی تر باشد. مرجع تشخیص آن خبرگان در استنباط اند. روش انتخاب مرجع یکی ازین سه راه است: اول: آنکه خود انسان یقین کند، مثل آنکه از اهل علم باشد و بتواند مجتهد و اعلم را بشناسد. دوم: آنکه دو نفر عالم عادل که می‌توانند مجتهد و اعلم را تشخیص دهند مجتهد بودن یا اعلم بودن کسی را تصدیق کنند، به شرط آنکه دو نفر عالم عادل دیگر با گفته آنان مخالفت ننمایند. سوم: آنکه عده‌ای از اهل علم که می‌توانند مجتهد و اعلم را تشخیص دهند و از گفته آنان اطمینان پیدا می‌شود، مجتهد بودن و یا اعلم بودن کسی را تصدیق کنند. البته جامعه مدرسین ۷ نفر را انتخاب کرده که کار را خیلی راحت کرده است.

۲. آیا تقلید ابتدایی از میت جایز است؟

ج: بیشتر فقها جایز نمیدانند

۳. آیا بقای بر تقلید میت جایز است؟ مقلد نمیتواند بر تقلید مرجع میت باقی باشد و وظیفه او رجوع به مرجع زنده است و اگر بخواهد باقی باشد باید نظر مرجع زنده را جویا شود.

۴. مقدار بقای بر تقلید میت چه گونه است؟

ج: طبق نظر حضرت امام اگر در بعضی از مسایل به فتوای مرجع از دنیا رفته عمل میکرده میتواند در تمام مسائل از او تقلید کند.

۵. اگر مجتهد مقلد از دنیا برود تا تعیین مجتهد جدید تکلیف چیست؟

ج: میتواند بر فتوای او باقی باشد یا احتیاط کند.

۶. آیا تقلید استقلالیست یا به تبع خانواده و سرپرست؟

ج: استقلالی

۷. آیا جایز است یک نفر همزمان دو مرجع تقلید داشته باشد؟

ج: اگر هر کدام در باب خاصی تخصص داشته باشند تبعیض واجب است و در سایر موارد که اختلاف دارند احوط القولین باید لحاظ شود.

مبحث دوم: نجاسات و مطهرات

فصل اول: نجاسات

بخش اول: اعیان نجسه

۸. اعیان نجسه چیست؟

ج: بول، غائط، منی؛ مردار، خون، سگ، خوک، شراب؛ کافر، فقاع، عرق شتر نجاست خوار

۹. کدام کافر نجس است:

ج: طبق نظر حضرت امام تمام اقسام کافر و طبق نظر بعضی همه به جز اهل کتاب. و صب کننده نبی و معصومین نیز ملحق به نجاست کافرند.

بخش دوم: متنجس ها

***۱۰: شرایط تنجس (نجس شدن شیء) چیست؟

ج: ملاقات (برخورد بانجس) رطوبت مسریه (سرایت کننده) یکی یا هر دو (به جز در مردار)، ملاقات در باطن بدن نباشد (مثل داخل بینی یا گوش)

۱۱. نجاست آب چه شرایطی دارد؟

ج: تغییر اوصاف سه گانه بو رنگ و مزه

۱۲. آیا تمام احکام منجس بر متنجس بار میشود؟

ج: طبق نظر حضرت امام بله

۱۳. راه اثبات نجاست چیست؟

ج: اخبار ذوالید (کسی که چیزی را در اختیار دارد)، علم، شهادت دو مرد عادل

۱۴. آیا جستجوی از نجاست لازم است؟

ج: خیر مگر شبهه حکمیه باشد که باید آن حکم را جستجو کند

فصل دوم: مطهرات

۱۵. مطهرات در اسلام چیست؟

ج:اسلام. (کافر اگر شهادتین بگوید).

استحاله(چوب نجس بسوزد و خاکستر شود)

وانقلاب(تبدیل شراب به سرکه)،

انتقال(پشه ای که خون انسان را بمکد و حالا جزو خون پشه محسوب شود)،

استبرای حیوان نجاست خوار(رعایت مدتی که در آن حیوانی را که به خوردن مدفوع انسان عادت کرده برای منع از این کار)،

تذکیه شرعی حیوانات غیر از نجس العین(پوست مردار با دباغی و هیچ چیز پاک نمیشود)،

خارج شدن خون به مقدار متعارف از ذبیح.

غسل میت.

زمین شامل خاک یا سنگ یا شن خشک و پاک (راه رفتن روی آسفالت و مزروعی و فرش و حصیر پاک کننده نیست) برای کف پا و ته کفش نجس شده ای که نجاست آن به دلیل راه رفتن بر روی زمین نجس ایجاد شده با مسامی راه رفتن روی آن. پاکی حاصل میشود

آفتاب. زمین و چیزهایی مثل پشت بام ساختمان و.. را پاک میکند به شرط برطرف شدن عین نجاست اگر وجود دارد. تری بودن متنجس. و اینکه آفتاب به تنهایی خشک کند نه مثلا با باد زیاد. و آفتاب بدون مانع و مستقیم بتابد

تبعیت. با پاک شدن شیئی شیء دیگر نیز پاک شود مثلا با تبدیل شراب به سرکه ظرف آن هم پاک میشود یا پاک شدن فرزند به تبعیت از اسلام پدر کافر

آب:مطلق باشد(مثلا گلاب نباشد)پاک باشد. پس از آب کشیدن عین نجاست در آن باقی نمانده باشد. مانعی از رسیدن آب به شیئی نجس وجود نداشته باشد.

انواع آب : آب قلیل: باید آب را روی متنجس بریزند نه اینکه شیء را در آن فرو کنند

آب باران:بدون واسطه بر شیء بریزد، صدق ریزش باران کند،پاک کننده بودنش فقط در حال باریدن آن است.

۱۶.تغییر چیست؟

خاک مال کردن ظرف نجس شده به ولوغ(آب دهان سگ)

مبحث چهارم: عبادات

۱۷. عبادت حرام چیست؟

ج: سجده بر غیر خدا

***۱۸. عبادات واجب کدام است؟

ج: ۱. وضو ۲. غسل ۳. تیمم ۴. نماز ۵. سجده تلاوت ۶. روزه ۷. خمس ۸. زکات ۹. عمره ۱۰. حج ۱۱. کفارات

فصل اول: نماز

***۱۹. نمازهای واجب کدام است؟

ج: ۱. یومیه ۲. آیات ۳. میت ۴. طواف واجب خانه کعبه ۵. نماز قضای پدر که بر پسر بزرگتر واجب است ۶. نماز واجب به وسیله نذر و قسم و عهد

۲۰. نماز عید فطر و قربان آیا واجب است؟

ج: در زمان حضور امام علیه السلام بله و در زمان غیبت مستحب است.

۲۱. آیا داشتن ولایت اهل بیت شرط صحت نماز است یا قبولی؟

ج: به نظر اکثر فقها شرط صحت است

بخش اول: وضو

۲۲. آیا در وضو شستن صورت با دست راست واجب است؟

ج: خیر

***۲۳. وضو صحیح چه گونه است؟

ج: ابتدا صورت را از بالا به پایین میشویم

سپس دست راست و بعد از آن دست چپ از آرنج تا سر انگشتها و برای کسب یقین از مقدار کمی بالاتر از آرنج را نیز باید شست. شستن صورت و دستها در مرحله اول واجب برای بار دوم جایز (به نظر بعضی مستحب) و در مرتبه سوم حرام است. اما وضو را باطل نمیکند مگر دفعه سوم دست چپ که مسح را دچار اشکال میکند و موجب بطلان وضو میگردد. سپس مسح میکشیم یکی از چهار قسمت سر که مقابل پیشانی است برای مسح کافی است و هر مقدار کفایت میکند اگرچه مستحب است به درازا یک انگشت و از پهنا اندازه سه انگشت باشد. لازم نیست مسح بر کف سر باشد و بر مو نیز کفایت میکند مگر موی بلند که تا روی صورت بریزد در این صورت باید از بیخ مو مسح کشید. پهنای مسح پا نیز به هر مقدار باشد کفایت میکند اما احوط آن است که با تمام کف دست پا را مسح کند.

۲۴. اگر شخص بعد از اینکه دو مشت آب بر دست بریزد یک‌بار بر شیر ریخته و آن را ببندد مسح او صحیح است؟

ج: اگر بعد از ریختن آب بر شیر برای تمام کردن وضو دست می‌کشد و با آب وضو مسح کند صحیح است.

۲۵. حکم مسح با رطوبت سایر اعضای وضو چیست؟

ج: در حال اضطراب بی اشکال است اما در حال اختیار اختلاف است

۲۶. آیا خشک بودن محل مسح ضروریست؟

اگر رطوبت محل مسح به قدری باشد که رطوبت دست به آن اثر نکند باطل است.

۲۷. آیا مسح کردن روی جوراب و کفش و... صحیح است؟

ج: خیر مگر در موارد سرمای شدي یا ترس از دزد و درنده و...

***۲۸. تفاوت وضوی ترتیبی و ارتماسی در چیست؟

ج: این دو در مسح‌ها و از بالا به پایین بودن تفاوتی ندارند فقط در وضوی ترتیبی اعضا با نیت وضو شسته میشوند و در وضوی ارتماسی به نیت وضو در آب فرو برده میشوند.

۲۹. آیا تبعیض در یک وضو جایز است؟

ج: بله اگر وضوی بعضی از اعضا را ارتماسی و بعضی اعضا را ترتیبی بگیرد صحیح است. ۳.

۳۰. شرایط وضو چیست؟

الف: قصد وضوی مستمر در طول وضو

ب. مباشرت. خود فرد باید تمام اعمال وضو را انجام دهد (در حالت اختیار) و اگر دیگری او را وضو دهد یا در رساندن آب به اعضا کمک کند وضو باطل است. کسی که نمیتواند وضو بگیرد باید نایب بگیرد.

ج. پاک بودن اعضای وضو (اگر در طول وضو جایی را که شسته یا مسح کرده نجس شود وضو صحیح است) سایر اعضا نیازی به طهارت ندارند مگر مخرج بول یا غائط که اولی آن است که اول آن را تطهیر کند بعد وضو بگیرد.

د. در اعضای وضویش مانعی در رسیدن آب نباشد (لاک، ریمل، جوهر خودکار اگر جرم داشته باشد).

ه. استعمال آب برای او مانع نداشته باشد (مریضی که با آب بدتر شود)

و. آب وضو پاک باشد

ز. آب وضو ظرف آن مکان و فضا غصبی نباشد

ر. آب وضو استفاده شده در خبث و حدث نباشد

ن. ظرف آب وضو از طلا و نقره نباشد

و. وقت برای نماز و وضو به اندازه کافی باشد

ی. ترتیب و موالات

۳۱. آیا راه رفتن در بین وضو اشکال دارد؟

ج: اگر بعد شستن صورت و دستها و قبل از مسح چند قدم راه برود بعد سرو پارا مسح کند صحیح است.

۳۲. چه چیزهایی وضو را باطل میکنند؟

ج: ۱. بول ۲. غائط ۳. باده معده و روده که از مخرج غائط خارج روده ۴. خوابی که به واسطه آن چشم نبیند و گوش نشنود ولی اگر چشم نبیند اما گوش بشنود وضو باطل نمیشود ۵. چیزهایی که عقل را از بین میبرد مانند مستی بیهوشی دیوانگی ۶. استحاضه زنان ۷. کاری که برای آن باید غسل کرد مثل جنابت

بخش دوم: غسل

***۳۳. غسل های واجب کدام است؟

ج: غسلهای واجب هفت موردند ۱. جنابت (بر جنب علاوه بر غسل رعایت این مسایل هم واجب است: اجتناب از رساندن جایی از بدن به خط قرآن اسم خداوند و بنابر احتیاط واجب اسامی پیامبران و ائمه (ع) رفتن به مسجدالحرام و مسجد النبی (ص) هر چند از يك در داخل شود و از در دیگر بیرون رود.

توقف در مساجد (اما میتواند از یک در داخل و از دیگر خارج شود) گذاشتن چیزی در مسجد هر چند از بیرون مسجد باشد. خواندن سوره هایی از قرآن که سجده واجب دارد حتی يك حرف از آن . توقف در حرم امامان (۲. حیض ۳. نفاس (خونی که بعد از تولد از تولد فرزند از مادر خارج میشود) ۴. استحاضه ۵. غسل میت ۶. غسلی که به واسطه عهد و نذر و قسم برانسان واجب میشود ۷. غسل مس میت

***۳۴. انواع غسل کدام است؟ کدام یک کفایت از وضو هم میکند؟

ج: ترتیبی و ارتماسی. نوع آن مهم نیست فقط متعلق نیت مهم است که فقط غسل جنابت کفایت از وضو میکند.

***۳۵. نحوه غسل کردن چه گونه است؟

ج: در غسل ترتیبی نیت کرده اول سرو گردن را شسته سپس طرف راست و بعد طرف چپ را میشویم. و در غسل ارتماسی نیت کرده و به تدریج در آب فرو میرویم تا تمام بدن زیر آب رود (تدریجی)

و احتیاط آن است که تمام بدن یکدفعه زیر آب رود(دفعی)

۳۶. آیا در غسل تربیت و موالات شرط است؟

ج: ترتیب شرط صحت است اما موالات خیر.

***۳۷. تفاوت غسل ترتیبی و ارتماسی در چیست؟

ج: ۱. اگر بعد از غسل ارتماسی بفهمد به مقداری از بدن آب نرسیده باید دوباره غسل کند ولی در غسل ترتیبی اگر در سمت چپ باشد فقط همان قسمت رامیشوید و اگر در سمت راست باشد آن قسمت را به علاوه سمت چپ و اگر قسمت نشسته در سرو گردن باشد باید پس از شستن آن قسمت دوباره سمت راست و چپ را نیز بشوید.

۲. در غسل ارتماسی باید تمام بدن پاک باشد ولی در غسل ترتیبی پاک بودن تمام بدن واجب نیست و اگر تمام بدن نجس باشد و هر قسمتی را پیش از غسل دادن آن قسمت آب بکشد کافی است.

۳۸. مواردی که لازم است غسل به صورت ترتیبی یا ارتماسی انجام شود کدام است؟

اگر برای غسل ترتیبی وقت ندارد و برای ارتماسی دارد باید ارتماسی کند. و کسی که روزه واجب گرفته یا برای حج یا عمره احرام بسته نمیتواند غسل ارتماسی کند. اما اگر از روی فراموشی غسل کند اشکالی ندارد.

بخش سوم: تیمم

۳۹. مواردی که باید به جای وضو یا غسل تیمم کرد کدام است؟

ج: برای خواندن نماز میت اگر وقت نباشد. برای به رختخواب رفتن با طهارت. برای مکلفی که آب ندارد یا استعمال آب برایش مضر است.

۴۰. آیا فحص از آب واجب است؟

ج: بله باید به قدری جستجو کند که یقین به نیافتن آب حاصل شود

۴۱. اگر کسی دنبال آب نرود و وقت نماز تنگ شود و تیمم کند نمازش چه حکمی دارد؟

ج: معصیت کرده ولی نمازش با تیمم صحیح است.

۴۲. کسی که یقین دارد آب پیدا نمیکند به دنبال آب نرود و با تیمم نماز بخواند بعد بفهمد که اگر میگشت آب پیدا میشد نماز او چه حکمی دارد؟

باطل است.

***۴۳. دستور تیمم را بیان کنید.

ج: اول زدن دو کف دست بر چیزی که تیمم بر آن صحیح است. دوم: کشیدن کف هر دو دست به پیشانی و دو طرف آن از جایی که موی سر می‌روید تا ابروها و بالای بینی و بنابر احتیاط واجب باید دستها روی ابروها همی کشیده شود

سوم: کشیدن کف دست چپ به تمام پشت دست راست و کشدن کف دست راست بر تمام پشت دست چپ برای اینکه یقین حاصل شود اندکی بالای مچ را هم باید مسح کرد ولی مسح بین انگشتان لازم نیست.

۴۴. تیمم بدل از وضو و غسل چه فرقی دارند؟

ج: تفاوت ندارند.

۴۵. شرایط صحت تیمم چیست؟

۱. نیت. ۲. مباشرت (در حال اختیار خودش انجام دهد). ۳. موالات (بدون فاصله انجام دادن کارهای تیمم). ۴. ترتیب (باید به دستور گفته شده عمل شود و در صورت جابه جایی ترتیب هر یک چه عمدا و چه سهوا محکوم به بطلان است). ۵. پیشانی و دستها را باید از بالا به پایین مسح نماید. ۶. در کف دستها و یا پیشانی و پشت دستها مانعی نباشد (اگر زخم یا پارچه بسته بر زخم باشد از روی همان مسح کند). ۷. اعضای تیمم در حال اختیار پاک باشد. ۸. دستها را بر پیشانی و پشت دستها بکششششد (صدق کشیدن)

۴۶. تیمم به چه چیزهایی صحیح است؟

ج: اول: مطلق روی زمین غیر از معادن و گیاهان آن دوم: گرد و غبار سوم: گل

با وجود هر یک نوبت به بعدی نمیرسد.

۴۷. تیمم بر سنگها چه حکمی دارد؟

ج: تیمم بر مرمر سیاه، سنگ گچ، سنگ آهک و.. صحیح است ولی تیمم بر جواهر و عقیق و فیروزه باطله به گچ و آهک پخته نیز نمیتوان تیمم کرد

۴۸. شرایط چیزهایی که تیمم بر آن صحیح است چیست؟

ج: اول: پاک باشد دوم: با چیزی که تیمم بر آن صحیح نیست مخلوط نباشد سوم: غصبی نباشد

۴۹. چه چیزهایی تیمم را باطل میکند؟

ج: چیزهایی که وضو و غسل را باطل میکند تیمم بدل از وضو را هم باطل میکند.

چیزهایی که غسل را باطل میکند تیمم بدل از غسل را نیز باطل میکند.

چیزهایی که وضو را باطل میکند(حدث اصغر)اگر پس از غسل اتفاق بیافتد غسل را باطل نمیکند فقط غسل هایی که میشود با آن غسل نماز خواند مثل جنابت را باطل میکند و باید برای آن نماز وضو بگیرد.

۵۰.اگر کسی بخاطر نیافتن آب یا عذری تیمم کرده و حالا عذر برطرف شده یا آب پیدا شود تکلیف چیست؟

ج:اگر وجد ماء یا رفع عذر " قبل از نماز " باشد تیممش باطل میگردد و اگر " بعد از نماز باشد " لازم نیست نمازش را اعاده کند ودر " اثنای نماز " اگر بعد از رکوع رکعت اول باشد نیاز به اعاده نیست و اگر قبل از رکوع رکعت اول باشد در باطل بودن تیممش اشکال است. البته این حکم مربوط به نماز است و اگر در اثنای غیر نماز باشد حتی در آخرین جزء بازم باطل است و باید عمل را اعاده کند مثلا دور آخر طواف آب بیاید.

بخش چهارم:جبیره

۵۱.جبیره چیست؟

ج:چیزی که با آن زخم و شکسته را میبندند و دوایی که روی زخم و مانند آن میگذارند جبیره نام دارد

۵۲.مواردجبیره چیست؟

ج:

۱. در اعضا وضو یا غسل چیزی چسبیده که برداشتن آن ممکن نیست یا برداشتن با مشقت غیر قابل تحمل همراه است

۲.در اعضا وضو یا غسل زخم،دمل،یاشکستگی باشد و نتواند به طور معمول وضو بگیرد

۳.اگر به دلیل امراض چشمی روی چشم خود را بچسباند باید جبیره بگیرد و احتیاط آن است که تیمم هم بنماید

۴.اگر دریکی از اعضا وضو نجاستی چسبیده که رفع آن ممکن نیست مثل خون ناشی از کوبیدگی

۵۳.دستور وضوی جبیره چیست؟

ج: کسی که یکی از شرایط بالا را دارد اگر ضرر ندارد باید جبیره را بردارد و اگر ممکن نباشد لازم نیست جبیره را برداشته وضو بگیرد و باید از روی همان مکان وضو را مسح نماید و اگر آن مکان نجس باشد باید روی آن پارچه تمیزی کشده و آن را مسح نماید.

۵۴.مواردی که علاوه بر وضوی جبیره تیمم نیز لازم است کدام است؟

ج:

۱. اگر جبیره نجس است یا نمیشود روی آن دست تر کشید احتیاط واجب آن است که تیمم نیز بنماید
 ۲. اگر جبیره بیش از حد معمول اطراف زخم را گرفته و برداشتن مقدور نیست
 ۳. اگر انسان برای مرضی که در چشم اوست موی چشم را بچسباند
 ۴. کسی که نمیداند وظیفه اش تیمم است یا وضوی جبیره ای
 ۵. اگر در جای وضو یا غسل غیر زخم چیزی چسبیده که برداشتن آن مشقت دارد
- ...

۵۵. غسل جبیره ای چه گونه است؟

ج: مانند وضوی جبیره است اما نمیتوان آن را ارتماسی انجام داد

بخش پنجم: لباس نمازگزار

۵۶. حکم خون کمتر از یک درهم بر روی لباس نمازگذار چیست؟

ج: به فتوای امام وسایرین در موارد زیر بخشیده شده است:

۱. از خون سه گانه بانوان (حیض نفاس استحاضه) نباشد
 ۲. رطوبتی از خارج به آن نرسیده باشد
 ۳. نجاست دیگر به آن نرسیده باشد
 ۴. به واسطه زخم یا دملی که در بدن اوست حاصل شده باشد.
 ۵. در چه مواردی نماز خواندن با لباس نجس صحیح است؟
- ج: ۱. خون کمتر از یک درهم
۲. خون آلودگی منشاء از زخم یا دمل بدن
۳. آن که ناچار باشد بدن یا لباس نجس نماز بخواند.
۴. اگر نداند که بدن یا لباسش نجس است و بعد از نماز بفهمد نجس بوده نماز او صحیح است ولی احتیاط مستحب آن است اگر وقت دارد نماز را دوباره بخواند.
۵. اگر نجس بودن چیزی را فراموش کند و بدن یا لباسش با رطوبت به آن برسد و در حال فراموشی نماز

بخواند و بعد از نماز یادش بیاید نماز او صحیح است. ولی اگر بدنش بارطوبت به چیزی که نجس بودن / انرا فراموش کرده برسد و بدون اینکه خود را آب بکشد غسل کند و نماز بخواند غسل و نمازش باطل است.

۶. اگر کسی لباسش یا بدنش را آب بکشد و یقین کند که پاک شده است و با آن نماز بخواند و بعد از نماز بفهمد پاک نشده نمازش صحیح است.

۵۷. در چه مواردی نماز خواندن فقط با لباس نجس صحیح است؟

ج: ۱. لباسهای کوچک مثل جوراب و عرقچین اگر نجس باشد

۲. زنی که پرستار بچه است و بیش از یک لباس ندارد هرگاه شبانه روز یک مرتبه لباس خود را آب بکشد اگر چه تا روز دیگر لباسش به بول بچه نجس شود میتواند با آن نماز بخواند ولی احتیاط واجب آنست که لباس خود را در شبانه روز یکمرتبه برای اولین نمازی که لبنتش پیش از آن نجس شده آب بکشد.

۵۸. مقدار پوشش نمازگذار چقدر است؟

ج: برای مرد پوشش عورتین و زن تمام بدن به جز صورت و دستها تا مچ درمورد کف پا و دست مورد اختلافی است.

***۵۹. شرایط لباس نمازگذار چیست؟

ج: ۱. پاک باشد ۲. غصبی نباشد ۳. از اجزای مردار نباشد (حیوان مرده ای که خون جهنده دارد) ۴. از اجزای حیوان حرام گوشت نباشد (چه خون جهنده داشته باشد چه نداشته باشد) ۵. اگر مرد است لباس او طلا باف و از ابریشم خالص و حریر خالص نباشد ۶.

۶۰. لباسی که پوشیدن آن حرام است ولی نماز با آن محتملا صحیح است کدام است؟

ج: لباس شهرت که پارچه یا رنگ یا دوخت آن برای کسی که میخواهد آن را بپوشد معمول نیست

۶۱. لباسی که پوشیدن آن حرام است ولی نماز با آن باطل نیست کدام است؟

ج: نماز با لباس مردانه برای زنان و لباس زنانه برای مردان

بخش ششم: اوقات نماز

۶۲. وقت نماز صبح چه زمانی است؟

ج: نزدیک نماز صبح از طرف مشرق سفیده ای رو به بالا حرکت میکند که آن را فجر اول یا فجر کاذب میگویند موقعی که آن سفیدهد پهن شد فجر دوم یا فجر صادق و اول وقت نماز صبح است و آخر وقت

نماز صبح موقعیست که آفتاب بیرون می‌آید.

۶۳. زمان فضیلت نماز صبح چه وقتیست؟

ج: از اول طلوع صبح صادق تا آشکار شدن قرمزی طرف مشرق یا حمزه مشرقیه

۶۴. وقت مخصوص نماز ظهر چه زمانیست؟

ج: از اول ظهر تا وقتی به اندازه خواندن یک نماز ظهر از آن بگذرد. و وقت مخصوص نماز عصر زمانیست که به اندازه خواندن نماز عصر وقت به مغرب مانده باشد.

۶۵. وقت فضیلت نماز ظهر و عصر چه زمانیست؟

ج: وقت فضیلت نماز ظهر از خود ظهر است تا زمانی که سایه شاخص به اندازه خود شاخص برسد. و پایان وقت فضیلت عصر زمانیست که سایه شاخص دو برابر خود شاخص بشود.

۶۶. وقت مخصوص نماز مغرب و عشا چه زمانیست؟

ج: وقت مخصوص نماز مغرب از اول مغرب (زمان از بین رفتن شفق احمر) است تا وقتی که از مغرب به اندازه سه رکعت نماز بگذرد و زمان مخصوص عشاء وقتی است که به اندازه خواندن نماز عشاء به نیمه شب شرعی زمان مانده است.

۶۷. وقت فضیلت نماز مغرب و عشاء چه زمانیست؟

نماز مغرب: از اول مغرب تا وقتی حمزه مغریه (سرخی که از سمت مغرب در آسمان پیدامیشود) از بین برود نماز عشاء: بعد از برطرف شدن حمزه مغریه تا دو سوم از شب

بخش هفتم: مکان نمازگزار

۶۸***. شرایط مکان نمازگزار چیست؟

ج: ۱. غصبی نباشد ۲. (نه ملکش نه منافعش و نه از حیث تعلق حق دیگران مانند حق رهن، حق سبق مثل کسی که در مسجد نشسته دیگری جای او را غصب کند، حق شریک حق امام و فقرا حق خود میت یا ورثه اش یا طلبکاران میت). بی حرکت باشد ۳. (نماز در هواپیما و... به شرط رعایت قبله صحیح است). مکانی باشد که بتوان افعال نماز را صحیح انجام داد (مثلاً برای سجده باشد) ۴. دارای نجاستی که موجب بطلان نماز میشود نباشد. ۵. مکان نمازگزار مسطح باشد (اختلاف محل سجده تا ۴ انگشت جایز است) مقدم بودن مرد بر زن و عقب تر از قبور ائمه نمازگزاردن و برپام کعبه و درون آن از موارد اختلافی است.

بخش هشتم: مستحبات نماز

***۶۹. مستحبات قبل از نماز چیست؟

ج: ۱. اذان و اقامه گفتن سه بار کلمه الصلاه.

اذان ۱۸ جمله است. الله اکبر (۴ مرتبه) اشهد ان لا اله الا الله، اشهد ان محمد رسول الله، اشهد ان علی ولی الله، حی علی الصلاه، حی علی الفلاح، حی علی خیر العمل، الله اکبر، لا اله الا الله (هر کدام دو مرتبه)

اقامه ۱۷ جمله است. دو مرتبه الله اکبر از اول اذان و یک مرتبه لا اله الا الله از آخر اذان کم میشود. و بعد از گفتن حی علی خیر العمل باید دو مرتبه قد قامت الصلاه اضافه نمود.

اشهد ان علی ولی الله جزو اذان و اقامه نیست ولی خوب است گفته شود.

۲. دعای قبل از شروع نماز:

اللهم الیک توجهت و مرضاتک ابتغیت و بک آمنت و علیک توکلت صلی علی محمد و آل محمد و افتح قلبی لذکرک و ثبتنی علی دینک و لا تزغ قلبی بعد از هدیتنی و هب لی من لدنک رحمه انک انت الوهاب. و دعاهای دیگر از قبیل اللهم رب هذه الدعوه التامه...

بخش نهم: واجبات نماز

۷۰. واجبات نماز کدام است؟

ج: واجبات نماز ۱۱ چیز است. ۱. نیت. ۲. قیام. ۳. تکبیره الاحرام. ۴. قرائت. ۵. رکوع. ۶. سجود. ۷. ذکر. ۸. تشهد. ۹.

سلام. ۱۰. ترتیب. ۱۱. موالات

بند اول: واجبات رکنی و غیر رکنی

***۷۱. واجبات رکنی و غیر رکنی چیست؟

ج: بعضی واجبات رکن است یعنی خلل در آنها سهوا یا عمدا موجب بطلان نماز است و غیر رکن آن است که زیادی یا نقصان عمدی در آن نماز را باطل میکند ولی خلل سهوی در آن مبطل نماز نیست.

رکن مورد اتفاق همه فقها: ۱. نیت. ۲. قیام متصل به رکوع. ۳. رکوع. ۴. دو سجده

رکن بودن تکبیره الاحرام و قیام در موقع ادای تکبیره الاحرام مورد اختلاف است و حضرت امام آن را رکن میدانند.

بند دوم: نیت

۷۲. حکم عدول از نیت چیست؟

ج: در موارد زیر جایز است:

۱. از نماز عصر به نماز ظهر ۲. در صورتی که بین نماز عصر متوجه شود نماز ظهر را نخوانده یا باطل بوده واجب است نیت را به نماز ظهر برگرداند. ۳. از قضای عصر به قضای ظهر ۴. از عشاء به مغرب . ۵. از قضای عشاء به قضای مغرب ۶. از اداء به قضاء. ۷. از جماعت به فرادا.

در موارد زیر ممنوع است:

۱. از نماز ظهر به نماز عصر. ۲. از مغرب به عشاء. ۳. از قضاء به اداء. ۴. از فرادا به جماعت (بنابراحتیاط واجب). ۵. از مستحبی به واجب. ۶. از مستحب به نماز مستحبی دیگر. ۷. از واجب به مستحب

استثناء:

الف : در ظهر روز جمعه برای کسی که خواندن سوره جمعه را فراموش کرده و سوره دیگری شروع کرده و به نصف آن سوره رسیده یا از نصف گذشته است .

ب : مشغول نماز واجب باشد و داخل در رکوع رکعت سوم نشده باشد و نماز جماعت بر پا شود و خوف آن داشته باشد که از جماعت عقب بماند.

در موارد زیر واجب است:

۱. در نمازهایی که ترتیب در آنها شرط است مانند ظهر و عصر در صورتی که متوجه شود اولی را نخوانده یا شک برایش حادث شود در این صورت عدول از دومی به اولی واجب است

۲. اگر مسافر به نیت نماز شکسته مشغول شود و در اثناء نماز تصمیم بگیرد ده روز یا بیشتر بماند

۳. مسافری که قصد کرده ده روز درجایی بماند اگر در بین نماز چهار رکعتی از قصد خود برگردد چنانچه وارد رکعت سوم نشده باشد باید نماز را دو رکعتی تمام کند و اگر داخل در رکعت سوم شده باشد نمازش باطل است.

بند سوم: قیام

***۷۳. قیام واجب کدام است؟

ج:

۱. قیام موقع تکبیره الاحرام و قیام پیش از رکوع (متصل به رکوع) که واجب رکنی است.

۲. قیام در حال خواندن حمد و سوره و تسبیحات اربعه و بعد از رکوع از واجبات رکنی نیست

اگر رکوع را فراموش کند و بعد از حمد و سوره بنشیند یا در رکوع نکرده باید بایستد و به رکوع رود و اگر بدون اینکه بایستد به حالت خمیدگی به رکوع رود چون قیام متصل به رکوع را انجام نداده نماز او باطل است.

بند چهارم: تکبیره الاحرام

***۷۴. تکبیره الاحرام چیست و وجه تسمیه آن را بیان کنید.

ج: گفتن **الله اکبر** ر اول هر نماز پس از نیت که واجب و رکن است و به آن تکبیر افتتاح نیز میگویند. وجه تسمیه آن این است که با گفتن تکبیره الاحرام انجام آنچه نماز را باطل میکند بر نمازگزار حرام میشود مثل حاجی که با لباس پوشیدن محرم میشود.

۷۴. حکم شک در تکبیره الاحرام چیست؟

ج: شک در اصل گفتن یا نگفتن الف: وارد اذکار نماز شده = به شکش اعتنا نمیکند ب: وارد اذکار نشده = بنا را بگذارد که نگفته است.

شک در صحیح گفتن = به شکش اعتنا نمیکند

میداند تکبیر گفته و صحیح هم بوده اما شک دارد تکبیر رکوع بوده یا تکبیره الاحرام = بنا را میگذارد که تکبیره الاحرام بوده.

بند پنجم: حمد و سوره قرائت

۷۵. خواندن بیش از یک سوره پس از حمد در نمازهای واجب چه حکمی دارد؟

ج: مکروه است

۷۶. آیا بسم الله الرحمن الرحيم جزء سوره است؟

ج. بله غیر از سوره توبه که بسم الله ندارد

***۷۷. آیا میشود حمد و سوره را از روی کتاب خواند؟ حمد و سوره را بخوانید و بگویید کدام آیه در مورد اصول الدین است.

ج: بله میشود.

اصول الدین شامل: توحید نبوت امامت عدل و معاد میباشد، و در برابر فروع الدین یا همان شاخه های دین قرار میگیرد که- نماز ۲- روزه ۳- زکات ۴- خمس ۵- حج ۶- جهاد ۷- امر به معروف ۸- نهی از منکر ۹- تولی (دوستی با دوستان خدا) ۱۰- تبری (دشمنی با دشمنان خدا)

بسم الله الرحمن الرحيم (رحمن اشاره به رحمت عام خدا دارد مثل بارش باران که هم بر سر کافر میریزد هم مسلمان و نور خورشید و رحیم رحمت خاص خداوند والطف و یژه مومنان است مثل قبول شفاعت) الحمد لله رب العالمین. الرحمن الرحیم. مالک الیوم الدین (اشاره به آخرت و معاد) ایاک نعبد و ایاک نستعین (ک؛ موجود در ایاک نشانه افراد است یعنی فقط و فقط تورا میپرستیم و فقط از تو یاری میجوییم، اشاره به توحید) اهدنا الصراط المستقیم، صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم و الظالمین
سوره کوثر:

این سوره در مکه نازل شده و مانند سایر سوره های مکی کمتر از احکام در آنها صحبت شده برخلاف سوره های مدنی که در مورد تشریح اند سوره های مدنی معمولاً طولانی اند و آیات طولانی دارند. سوره های مدنی: بقره، آل عمران، نساء، انفال، توبه، رعد، حج، نور، احزاب، محمد، فتح، حجرات، الرحمن، حدید، مجادله، حشر، ممتحنه، صف، جمعه، منافقون، تغابن، طلاق، تحریم، انسان، نصر، زلزله، بینه (شان نزول آن وجود مبارک حضرت زهراست و این سوره در جواب به کسی نازل شد که پیامبر را مقطوع النسل نامید چرا که پسری نداشتند و کوثر یعنی خیر فراوان.

انا اعطیناک الکوثر . همانا ما به و تو خیر کثیر دادیم

فصلی لربک وانحر. پس برای خداوندگارت نماز به پا دار و قربانی ده

انا شانئک هو الابر. همانا که مسخره کنندگات دم بریده و بی وارث اند.

۷۸. چه سوره هایی را در نماز نمیشود خواند؟

ج: ۱. سوره بزرگ که باعث گذشتن وقت نماز است

۲. سوره هایی که سجده واجب دارند (جایز نیست) به نظر حضرت امام در صورت خواندن باید در همان حال نماز به سجده اشاره کند) و سوره سجده دار در نماز مستحب و واجب با نذر و قسم جایز است.

۷۵. در چه صورت خواندن سوره لازم نیست؟

ج: ۱. وقت نماز تنگ باشد ۲. ناچار شود سوره را نخواند (ترس از دزد یا درنده) ۳. عجله عقلایی ۴. مریضی ۵. در رکعت سوم و چهارم نماز اگر خواندن حمد را اختیار کند نیاز به سوره نیست ۶. نماز احتیاط ۷. نماز جماعت در صورتی که در رکعت سوم یا چهارم اقتدا کند و اگر سوره بخواند رکوع امام را درک نکند ۸. نمازهای مستحبی (مگر آنها که سوره شرط صحتشان است)

بند ششم: جهر و اخوات

۷۶***. جهر و اخوات چیست؟

یعنی بلند و آهسته خواندن در نماز

۷۷***. حکم جهر و اخوات چیست؟

ج:

در رکعت سوم و چهارم نماز حمد یا تسبیحات باید آهسته خوانده شود

ولی حکم حمد و سوره در رکعت اول و دوم نماز به این شرح است :

ظهر و عصر: باید آهسته خوانده شود

مغرب و عشاء====مرد است: باید بلند بخواند ولی اگر سهوا آهسته بخواند باطل نیست

مغرب و عشاء====زن است: مخیر است ولی اگر نامحرم صدایش را میشوند بنا بر احتیاط واجب آهسته بخواند.

نماز ظهر روز جمعه: طبق نظر حضرت امام شایسته است آهسته خوانده شود

نماز جمعه: مستحب است بلند خوانده شود.

۲- اگر در جایی که باید نماز را بلند بخواند عمداً آهسته بخواند یا در جایی که باید آهسته بخواند

عمداً بلند بخواند نمازش باطل است ولی اگر از روی فراموشی یا ندانستن مسأله باشد صحیح است .

بقیه اذکار نماز را میتوان آهسته یا بلند خواند.

۷۸. میزان در بلند یا آهسته خواندن چیست؟

ج: شنیده شدن جوهر صدا توسط خود شخص

۷۹. تکلیف کسی که خواندن حمد و سوره را فراموش کرده چیست؟

ج: اگر پیش از خم شدن برای رکوع بفهمد سوره را نخوانده فقط سوره را میخواند و اگر بفهمد حمد را نخوانده هم حمد و هم سوره را باید بخواند. اگر بعد از رکوع بفهمد نمازش صحیح است.

بند هفتم: رکوع

۸۰. ذکر رکوع چیست؟

ج: هر ذکری در رکوع بگوید کافی است. ولی احتیاط واجب آن است که ۳ مرتبه سبحان الله یا یک مرتبه سبحان ربی العظیم و بحمده است و مستحب است آن را سه یا پنج یا هفت یا بیشتر بگوید و در صورت ضیق وقت یکبار سبحان الله کافی است.

بند هشتم: سجده

۸۱. انواع سجده کدام است؟

ج: سجده واجب: سجده نماز، سجده سهو، سجده فراموش شده، سجده سوره های سجده دار

مستحب: شکر، تعظیم، تلاوت سوره های سجده دار مستحب

حرام: سجده به غیر خدا

۸۲. چند سجده رکن است؟ دو سجده با هم یک رکن است

۸۳. واجبات سجده چیست؟

ج: ۱. گذاردن هفت وضع بر زمین (پیشانی کف دو دست دو سر زانو دو سر انگشت بزرگ پاها) ۲. ذکر سجده (هر چیزی بگوید کافیست ولی احتیاط واجب سه سبحان الله و یا یک سبحان ربی الاعلی و بحمده است. و مستحب آن تکرار ۳ یا ۴۵ یا ۷ یا بیشتر آن است. ۳. طمئینه یا آرامش داشتن ۴. هنگام گفتن ذکر سجده هر هفت موضع در جای خودشان باشند. ۴. نشستن پس از سجده اول (جلسه استراحت) ۵. طمئینه در حال نشستن بعد از سجده اول ۶. مساوی بودن محل سجده و جای زانوها و سرانگشت شست پاها مگر به اندازه چار انگشت بسته ۷. پاک بودن جایی که پیشانی را بر آن میگذارد. ۸. بین چیزی که به آن سجده میکند و پیشانی حایل نباشد. ۹. ذکر سجده راعربی و درست بخواند. ۱۰. ترتیب و موالات را نسبت به ذکر سجده رعایت کند. ۱۱. بر چیزی سجده کند که سجده بر آن صحیح است. (قاعده کلی: سجده بر زمین غیر از معادن آن به جز سنگهای مرمر و سیاه و بر آنچه از زمین میروید به شرط آنکه خوراکی و پوشاکی انسان نباشد و از اسم روئیدنی هم خارج نشده باشد صحیح است، پس سجده بر طلا نقره مس، فیروزه، نان گندم جو، برگ درخت مو تازه، خاکستر چوب و... صحیح نیست)

۸۴. اگر در بین نماز آنچه بر آن سجده میکرده از دسترسش خارج شود مثلا بچه مهر را بردارد تکلیف چیست؟

ج: اگر چیز دیگر که سجده بر آن صحیح است در دسترس نباشد اگر وقت وسعت داشته باشد باید نماز را بشکنند و اگر وقت تنگ است به لباسش که از کتان یا پنبه یا چیز دیگر است سجده کند اگر آنها ممکن نیست به پشت دست و اگر آن هم ممکن نیست به سنگهایی مثل عقیق و... سجده کند.

۸۵. حکم خلل در سجده چیست؟

ج: کم یا زیاد کردن سجده (===الف) عمداً: نماز باطل است. ب) سهواً: حالت اول: دو سجده در يك ركعت: نماز باطل است. حالت دوم: يك سجده: زیاد شود - نماز صحیح است. کم شود: ۱ قبل از رکوع رکعت بعد یابد باید برگردد و بجا آورد و نماز صحیح است. ۲ در رکوع رکعت بعد یا پس از آن یابد بیاید نماز صحیح است ولی پس از سلام نماز باید آن را قضا کند و دو سجده سهو بجا آورد اگر بعد از سلام نماز متوجه شود: الف: یک سجده را فراموش کرده: قضای آن را همراه دو سجده سهو بجا می آورد و نمازش صحیح است

ب) دو سجده را فراموش کرده: ۱: دو سجده از دو رکعت بوده: قضای آنها را همراه سجده سهویه بجا می آورد

۲: دو سجده از یک رکعت بوده: شق اول: از رکعات قبل بوده: نماز باطل است شق دوم: از رکعت آخر بوده یا از هیات نماز خارج شده در این صورت نماز باطل است یا کاری منافی نماز انجام نداده بنابراین احتیاط واجب برگشته دو سجده با تشهد و سلام انجام میدهد و نماز راهم دوباره میخواند.

۸۶. سوره های سجده دار کدام اند؟

ج: ۴ سوره. الم تنزیل... حم فصلت... والنجم... العلق

۸۷. چه زمانی سجده تلاوت واجب میشود؟

ج: زمانی که شخص آن آیه را بخواند یا وقتی که دیگری آن را می خواند به آن گوش دهد بعد از تمام شدن آن آیه باید فوراً سجده کند. چنانچه سجده را فراموش کند هر وقت یابد باید سجده کند. اگر سجده را از ضبط صوت بشنود لازم نیست سجده کند. اما در پخش زنده تلوزیون یا رادیو سجده واجب میشود. ذکر در این سجده واجب نیست اما مستحب است.

بند نهم: تشهد

***۸۸. تشهد چیست؟ آن را بخوانید و بگویید چه ارتباطی با اصول الدین دارد.

ج:

در رکعت دوم و آخر نماز نمازگزار باید بعد از سجده دوم بنشیند و در حال آرام بودن بدن

تشهد بخواند یعنی بگوید:

<>اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له (توحيد) و اشهد ان محمدا عبده و رسوله (نبوت) اللهم صل على محمد و آل محمد (احتمالاً امامت) <<.

۸۹. اگر کسی تشهد را فراموش کند چه وظیفه ای دارد؟

ج: اگر تشهد را فراموش کند و بایستد و پیش از رکوع یادش بیاید که تشهد را نخوانده باید بنشیند و تشهد را بخواند و دوباره بایستد و آنچه باید در آن رکعت خوانده شود بخواند و نماز را تمام کند و اگر در رکوع یا بعد از آن یادش بیاید باید نماز را تمام کند و بعد از سلام نماز تشهد را قضا کند و بنابر احتیاط واجب دو سجده سهو بجا آورد.

بند دهم: سلام

***۹۰. سلام نماز را بیان کنید.

ج: ۱ در رکعت آخر هر نماز پس از تشهد باید سلام دهد و نماز را به پایان ببرد.

مقدار واجب سلام یکی از این دو جمله است:

<<السَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ>>. <<السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ>>

مستحب است قبل از این دو سلام بگوید: <<السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ>>. و هر سه را نیز بگوید

۹۱. حکم فراموش کردن سلام چیست؟

ج: اگر سلام نماز را فراموش کند و موقعی یادش بیاید که صورت نماز بهم خورده اگر پیش از آنکه صورت نماز بهم بخورد عمدًا یا سهوا کاری که نماز را باطل میکند نکرده نمازش صحیح است و اگر چنان فعلی را انجام داده بنابر احتیاط نمازش باطل است.

بند یازدهم: ترتیب و موالات

۹۲. ترتیب در نماز یعنی چه؟

ج: یعنی انجام افعال و اذکار نماز به ترتیب وارد شده در شرع. عمل نکردن عمدی بر اساس ترتیب مبطل نماز است اما سهوا آن اشکالی دارد که بیان میشود

۱. مقدم داشتن رکن بر رکن = موجب بطلان

۲. مقدم داشتن رکن بر غیر رکن = نمازش صحیح است

۳. مقدم داشتن غیر رکن بر غیر رکن = اگر به وظیفه اش عمل کند صحیح است مثلا سوره را بر حمد مقدم کند که باید پس از خواندن حمد دوباره سوره بخواند.

۹۳. موالات چیست؟

موالات یعنی پشت سر هم بودن اجزای نماز و فاصله نینداختن بین آنها. گر بقدری بین اجزای نماز فاصله بیندازد که نگویند نماز می خواند نمازش باطل است طول دادن رکوع و سجود و خواندن سوره

های بزرگ موالات را به هم نمی زند. جواب سلام دادن و صلوات در صورت شنیدن نام پیامبر موالات را بهم نمیزند.

بند دوازدهم: قنوت

۹۴: تعداد قنوت در هر نماز چندتا است؟

ج: یکیست که قبل از رکوع رکعت دوم قرار دارد به جز نماز وتر که چون یک رکعت است قبل از رکوع همان رکعت خوانده میشود. و نماز جمعه که دو قنوت دارد یکی در رکعت اول پیش از رکوع و یکی در رکعت دوم بعد از رکوع نماز آیات که یک قنوت قبل از رکعت دهم دارد و قنوت قبل از رکوع پنجم به امید رجاء است. و در نماز عیدین (فطر و قربان) که رکعت اول پنج قنوت دارد و رکعت دوم چهار قنوت.

۹۵. آیا قنوت را میشود فارسی خواند؟

ج: بله

***۹۶. وظیفه کسی که قنوت را فراموش کرده چیست؟

ج: اگر عمدتاً ترک کند قضا ندارد و اگر سهواً باشد و قبل از رکوع بفهمد مستحب است بایستد و بخواند و اگر در رکوع یادش بیاید مستحب است بعد از رکوع قضا کند و اگر در سجده یادش بیاید مستحب است بعد از سلام قضا کند. و در کل از آنجایی که قنوت جزو واجبات نیست ترک آن به نماز خللی وارد نمی آورد.

بخش دهم: تعقیبات نماز

***۹۷. بهترین تعقیبات برای نماز چیست و وجه تسمیه آن چیست؟ تفاوت آن با تسبیحات اربعه چیست؟

ج: تسبیحات حضرت زهرا سلام الله علیهاست که ۳۴ مرتبه الله اکبر ۳۳ الحمد لله و ۳۳ سبحان الله دارد. وجه تسمیه آن آموزش این اذکار توسط پیامبر به دخترشان میباشد. و بعد از آن سجده شکر است که صرف گذاشتن پیشانی بر زمین به قصد شکر کافی است ولی بهتر است ۱۰۰ مرتبه یا ۳ مرتبه شکر الله یا شکر عفو بگوید. اما تسبیحات اربعه که شامل: سبحان الله والحمد لله والاله الا الله والله اکبر میباشد در رکعت سوم و چهارم نماز خوانده میشود و از آنجایی که چهار جمله است تسبیحات اربعه نام گرفته است. میشود به جای تسبیحات اربعه سوره حمد را خواند.

بخش یازدهم: مبطلات نماز

***۹۸. مبطلات نماز را بیان کنید؟

ج: از بین رفتن یکی از شرطهای نماز (غصبی بودن). پیش آمدن چیزی که وضو یا غسل را باطل می کند. (خوابیدن در سجده) خوردن و آشامیدن. سخن گفتن (جواب سلام دادن به شرط تقدم سلام یعنی بگوید

لام علیکم ونگوید علیکم السلام). خندیدن عمدی و باصدا(لبخند زدن مبطل نیست). گریستن (اگر نمازگزار برای کار دنیا عمداً با صدا گریه کند نمازش باطل است ولی گریه بدون صدا و گریه از ترس خدا یا برای آخرت - هر چند با صدا باشد - نماز را باطل نمی کند). روی از قبله برگرداندن (۴۵ درجه و بیشتر). کم یا زیاد کردن ارکان نماز. بر هم زدن صورت نماز. دستها را بر هم گذاشتن و آمین گفتن بعد از حمد. (به جز در حالت تقیه)پیش آمدن یکی از شکهایی که مبطل نماز است

۹۹. آیا فهماندن حرف به دیگران در حین نماز صحیح است؟

ج: اگر کلمه ای را به قصد ذکر بگوید؛ مثلاً بگوید: <الله اکبر> و در موقع گفتن آن صدا را بلند کند که چیزی را به دیگری بفهماند اشکال ندارد ولی اگر به قصد این که چیزی به کسی بفهماند بگوید اگر چه قصد ذکر هم داشته باشد نماز باطل است چون قصد غیر ذکر اصل است و قصد ذکر فرع بر آن .

۱۰۰. آیا میشود نماز واجب را شکست؟

ج:رها کردن نماز واجب (شکستن نماز) حرام است مگر در حال ناچاری؛ مانند این مواد:حفظ جان، حفظ مال، جلوگیری از ضرر مالی و بدنی شکستن نماز برای پرداخت بدهی مردم با این شرایط اشکال ندارد: طلبکار طلب خود را می خواهد و وقت نماز تنگ نیست؛ یعنی می تواند پس از پرداخت بدهی نماز را در وقت آن بخواند. در بین نماز نمی تواند بدهی را بپردازد. اگر در بین نماز متوجه شود که مسجد نجس است و: وقت نماز تنگ است: باید نماز را تمام کند و پس از نماز مسجد را تطهیر کند. وقت نماز وسعت دارد: اگر نمی تواند در بین نماز مسجد را تطهیر کند باید نماز را رها کند و مسجد را تطهیر نماید و بعد نماز را بخواند. شکستن نماز برای مالی که اهمیّت ندارد مکروه است و برای خواندن اذان و اقامه فراموش شده قبل از اینکه به رکوع برود مستحب است نماز را بشکند.

بخش دوازدهم: مکروهات نماز

۱۰۱. چه چیزهایی که در نماز مکروه است؟

ج: ۱- بر هم گذاشتن چشمها. ۲- بازی کردن با انگشتان و دستها. ۳- سکوت کردن هنگام خواندن حمد یا سوره یا ذکر برای شنیدن حرف کسی ۴- هر کاری که خضوع و خشوع را از بین ببرد. ۵ برگرداندن صورت به طرف راست یا چپ به مقدار کم (چون اگر زیاد باشد نماز را باطل می کند

بخش سیزدهم: شکیات نماز

***۱۰۲. حکم شک در به جا آوردن اجزاء نماز چیست؟

ج: مثلاً شک کند یک سجده به جا آورده یا دو سجده

الف: جزء بعدی را شروع نکرده؛ یعنی هنوز از محل آن جزء نگذشته است؛ باید آن را بجا آورد.

ب: ولی اگر از محل آن گذشته است؛ به چنین شکی اعتنا نمی شود و نماز را ادامه می دهد و صحیح

است

***۱۰۳. حکم شک در صحت اجزایء چیست؟

ج: بنا می گذارد بر صحیح بودن آن و نماز را ادامه می دهد و صحیح است

***۱۰۴. حکم شک در تعداد رکعات نماز صبح و نماز شکسته مسافر (دو رکعتی) چیست؟

ج: نماز را باطل می کند

***۱۰۵. حکم شک در تعداد رکعات نماز مغرب چیست؟

ج: نماز را باطل میکند.

***۱۰۶. اگر شک شود که یک رکعت خوانده یا بیشتر نمازش چه حکمی دارد؟

ج: باطل است.

***۱۰۷. حکم شک بین دو رکعت و سه و چهار و... چیست؟

ج: نماز را باطل میکند.

***۱۰۸. اگر پیش از تمام شدن دو سجده در رکعات شک کند چه حکمی بر آن جاریست؟

ج: نماز باطل است.

***۱۰۹. اگر کسی اصلاً نداند چند رکعت خوانده نماز او چه گونه است؟

ج: باطل است.

***۱۱۰. اگر کسی شک کند که دو رکعت خوانده یا پنج رکعت نمازش چه حکمی دارد؟

ج: باطل است

***۱۱۱. اگر کسی شک کند که سه رکعت خوانده یا شش رکعت چه تکلیفی دارد؟

ج: نمازش باطل است.

***۱۱۲. اگر کسی در رکعت آخر نماز ظهر شک کند که شش رکعت خوانده نمازش چه گونه است؟

ج: شک بین ۴ و ۶ و نماز باطل است.

***۱۱۳. اگر کسی بین رکعت چهار و شش شک کند آیا میتواند نماز را بهم بزند؟

ج: اگر یکی از شکهای باطل کننده برای نماز گزار پیش آید نمی تواند نماز را به هم بزند ولی اگر بقدری

فکر کند که شك پا برجا شود به هم زدن نماز مانعی ندارد

***۱۱۴. حکم شك بین ۲ و ۳ در نماز چهار رکعتی چیست؟

ج: در هر حال (حالات ممکن: در حال قیام، در رکوع، بعد از رکوع، در سجده، بعد از سجده دوم) باطل است مگر شك بعد از سجده دوم که بنا را بر سه گذاشته نماز را تمام میکند و یک رکعت نماز میخواند و بعد از سلام یک رکعت نماز احتیاط ایستاده یا دو رکعت نشسته بجا می آورد.

***۱۱۵. حکم شك بین ۲ و ۴ در نماز چهار رکعتی چیست؟

در هر حال باطل است مگر بعد از سجده دوم که بنا را بر چهار گذاشته و نماز را تمام میکند بعد دو رکعت نماز احتیاط ایستاده میخواند.

***۱۱۶. حکم شك بین ۲ و ۳ و ۴ در نماز چهار رکعتی چیست؟

ج: در هر حال صحیح است فقط بنا را بر چهار میگذارد و دو رکعت نماز احتیاط ایستاده و دو رکعت نشسته میخواند.

***۱۱۷. شك بین ۳ و ۴ در نماز چهار رکعتی چه حکمی دارد؟

ج: نماز در هر حال صحیح است فقط بنا را بر چهار گذاشته نماز را تمام میکند بعد از ۱ رکعت نماز احتیاط ایستاده یا ۲ رکعت نشسته میخواند.

***۱۱۸. حکم شك بین رکعت ۴ و ۵ در نماز چهار رکعتی چیست؟

ج: در هر حال باطل است مگر:

الف: در حال قیام باشد: بدون رکوع می نشیند و نماز را تمام می کند و يك رکعت نماز احتیاط ایستاده یا دو رکعت نشسته می خواند

ب: بعد از سجده دوم باشد: بنا را بر چهار می گذارد و نماز را تمام می کند و بعد از نماز دو سجده سهو بجا می آورد

۱۱۹. اگر کسی در نمازش شك کرد وظیفه اولیه او چیست؟

ج: باید مقداری فکر کند پس اگر یقین یا گمان به يك طرف پیدا کرد همان طرف را بگیرد و نماز را تمام کند و گرنه به دستورهایی که گفته شد عمل کند.

۱۲۰. در شکهای صحیح مثلاً شك بین رکعت ۳ و ۴ بنا را باید به کدام طرف گذاشت؟

ج: در شکهای صحیح باید بنا را بر بیشتر گذاشت مگر آنکه یکی از اطراف شك از چهار گذشته باشد مثلاً در شك بین ۴ و ۵ بنا بر بیشتر گذاشته نمی شود.

۱۲۱. اگر نمازگزار سجده یا تشهد را فراموش کند چه وظیفه ایدارد؟

ج: بنا بر احتیاط واجب پس از سلام نماز بدون آن که صورت نماز را بر هم بزند باید قضای آن را بجا آورد و سپس سجده سهوی که لازم شده است بجا آورد

۱۲۲. اگر بین نماز و قضای تشهد یا سجده کاری کند که عمدی و سهوی آن نماز را باطل می کند نمازش چه گونه است؟

ج: مثلاً پشت به قبله کند باید قضای سجده را به جا آورد و نمازش صحیح است

۱۲۳. مکلفی که هم سجده سهو به گردن دارد هم قضای جزئی را چه تکلیفی دارد؟

ج: کسی که باید سجده یا تشهد را قضا کند اگر برای کار دیگری هم سجده سهو بر او واجب شده باشد باید بعد از نماز سجده یا تشهد را قضا کند بعد سجده سهو را بجا آورد.

۱۲۴. آیا میشود به جای یک رکعت نماز احتیاط ایستاده دو رکعت نشسته خواند؟ در مورد دو رکعت ایستاده چه طور؟ میشود چهار رکعت نشسته خواند؟

ج: در مواردی که يك رکعت نماز احتیاط واجب است می توان به جای آن دو رکعت نشسته خواند. ولی در مواردی که دو رکعت نماز احتیاط واجب است نمی توان به جای آن چهار رکعت نشسته خواند.

**۱۲۵. اگر برای نمازگزار در حالت ایستاده یکی از شکهای صحیح پیش آید تکلیف چیست؟

ج: بجز شك ۳ و ۴ در بقیه موارد باید بدون رکوع بنشیند و پس از نشستن از هر طرف شك يك عدد کم می شود؛ مثلاً در شك بین ۴ و ۵ ایستاده پس از نشستن به شك ۳ و ۴ بر می گردد و همان وظیفه را باید انجام دهد.

***۱۲۶. اگر کسی بعد از سلام شك کند که در رکعت دوم یا... سجده بجا آورده یا نه تکلیف او چیست؟

ج: به شك خود اعتنا نکند شك بعد از سلام اثر ندارد.

**۱۲۷. اگر کسی در شب شك کند که آیا نماز ظهر را خوانده یا نه وظیفه اش چیست؟

ج: به شك خود اعتنا نکند شك بعد از وقت نماز اثر ندارد.

۱۲۸. کثیر الشک کیست و وظیفه اش چیست؟

ج: ك کثیر الشک کسی است که در يك نماز سه مرتبه شك کند یا در سه نماز پشت سر هم مثلاً نماز صبح

ظهر و عصر شك کند. وظیفه دارد به شك خود اعتنا نکند. و بنا را به حالت درست میگذارد.

مثلاً شك کند يك سجده بجا آورده یا دو سجده : بنا می گذارد بر انجام دو سجده. یا مثلاً شك کند يك رکوع

به جا آورده یا دو تا: بنا می گذارد بر انجام يك ركوع

۱۲۹. شك امام و مأموم در نماز جماعت چه حکمی دارد؟

ج: بدان اعتنا نمیشود.

۱۳۰. کسی در نماز نافله یا هر نماز مستحبی شك میکند به تعداد رکعات یا... چه وظیفه ای دارد؟

ج: به شك در نماز مستحبی اثری بار نیست. ولی اگر در نافله به انجام جزئی شك کند که محل آن نگذشته باید آن جزئی را انجام دهد.

*۱۳۱. اگر کسی شك کند اصلاً نماز ظهر خوانده یا نه چه وظیفه ای دارد؟

ج: شك در اصل انجام نماز است اگر قبل از گذشتن وقت است بخواند و اگر وقت گذشته به شكش اعتنا نمیکند.

***۱۳۲. کسی شک میکند آیا نماز صبحی که خوانده درست بوده یا نه چه وظیفه ای دارد؟

ج: به شك در صحت نماز اعتنا نمی شود.

۱۳۳. تفاوت شك و گمان چیست؟ گمان نماز یعنی چه؟

ج: گمان به ۵۰٪ تا ۹۹٪ گفته میشود و هم معنی ظن است. گمان در اصل نماز حکم شك را دارد

در رکعات نماز: حکم یقین را دارد. در اجزاء و افعال نماز: در مواردی که با وظیفهء شك مخالف است

بنابر احتیاط واجب باید احتیاط کند؛ مثلاً اگر در حال قیام قبل از رفتن به سجده گمان به انجام ركوع دارد ولی یقین ندارد ركوع را بجا می آورد و نماز را هم اعاده می کند.

بخش چهاردهم: نماز احتیاط

***۱۳۴. نماز احتیاط چیست؟ چه اوقاتی خوانده میشود؟ نحوه ادای آن را بگویید.

ج: برای رفع کمبود احتمالی نماز است بنابراین در شك بین ۳ و ۴ که احتمال کمبود يك ركعت است ،

يك ركعت نماز احتیاط لازم است ولی در شك بین ۲ و ۴ دو ركعت نماز احتیاط لازم است . از سلام نماز بدون آن که صورت نماز را بهم بزند یا مبطلی از مبطلات نماز را انجام دهد برخیزد و بدون اذان و اقامه تکبیر بگوید و نماز احتیاط را بخواند.

فرق نماز احتیاط با نمازهای دیگر: -- نیت آن را نباید به زبان آورد. - سوره و قنوت ندارد (هر چند دو رکعتی باشد). - حمد را باید آهسته بخواند (بنابر احتیاط واجب).

اگر يك ركعت نماز احتیاط واجب باشد پس از سجده ها تشهد می خواند و سلام می دهد و اگر دو ركعت

واجب شده باشد نباید در رکعت اول تشهد و سلام بخواند بلکه باید يك رکعت دیگر هم (بدون تکبیرة الاحرام) بخواند و در پایان رکعت دوم تشهد خوانده سلام می دهد. اگر پس از سلام نماز احتیاط را عمداً یا سهواً نخواند بنا بر احتیاط واجب باید نماز احتیاط را بخواند و نماز را هم اعاده کند.

بخش پانزدهم: سجده سهو

***۱۳۵ سجده سهو چیست؟ چه اوقاتی بایید به جا آورده شود؟ نحوه ادای آن را بیان بفرمایید.

ج: - در مواردی که سجده سهو واجب می شود باید بعد از سلام نماز به سجده رود و بگوید: بسم الله و بالله اللهم صلّ علی محمد و آل محمد و بعد بنشیند و دوباره به سجده رود و همان ذکر را بگوید سپس بنشیند و تشهد و سلام را بجا آورد.

موارد وجوب:

- ۱- در بین نماز سهواً حرف بزند.
- ۲- يك سجده را فراموش کند و پس از وارد شدن به رکوع رکعت بعد یادش بیاید.
- ۳- در نماز چهار رکعتی شك بین ۴ و ۵ در حالت نشسته یا ۵ و ۶ در حالت ایستاده پیش آید.

احتیاط واجب:

- ۱- سلام بی جا؛ مثلاً در رکعت سوم نماز چهار رکعتی سهواً سلام بدهد.
- ۲- تشهد را فراموش کند.

احتیاط مستحب:

- ۱- مقداری از سلام واجب نماز بی جا گفته شود
 - ۲- اگر چیزی را که غلط خوانده دوباره صحیح بخواند سجده سهو واجب نیست.
- ۵ اگر در نماز سهواً مدتی حرف بزند و تمام آن يك مرتبه حساب شود دو سجده سهو کافی است

بخش شانزدهم: نماز جمعه

***۱۳۶ آیا شرکت در نماز جمعه واجب است؟؟

ج: نماز جمعه در زمان حضور امام واجب است در روز جمعه به جای نماز ظهر دو رکعت نماز جمعه بخواند اما در این زمان ما مخیریم به جای نماز ظهر دو رکعت نماز جمعه بخوانیم ولی احتیاط مستحب این است که بعد از خواندن نماز جمعه نماز ظهر را هم بخوانیم.

***۱۳۷. چرا در نماز جمعه شرکت میکنیم؟

حدیثی از امام صادق (ع) میفرماید: همانا سبقت شما به سوی بهشت به قدر سبقت شما برای نماز جمعه است. پیامبر فرمودند: هر کس سه جمعه پشت سر هم نماز جمعه را از روی سهل انگاری ترک کند خداوند مهر بردلش میزند.

آیه کریمه سوره جمعه میفرماید: یا ایها الذین آمنوا اذا نودی للصلاه من یوم الجمعہ فاسعوا الی ذکر الله و ذروا البیع ذلک خیر لکم ان کنتم تعلمون آیه ۹

ای کسانی که ایمان آورده اید زمانی که فراخوانده شد به نماز در روز جمعه تجارت را رها کنید و به ذکر خدا مشغول شوید این برای شما بهتر است اگر بدانید.

***۱۳۸. نماز جمعه را چه گونه میخوانیم؟

ج: نماز جمعه مثل نماز صبح است یعنی دو رکعت. فقط امام جماعت دو خطبه را ایستاده و قبل از شروع نماز میخواند. خطبه اول حمد الهی صلوات بر پیامبر سفارش به تقوا و خواندن سوره کوتاه. خطبه دوم: تمام موارد خطبه اول به اضافه درود بر ائمه مسلمین (ع) و طلب بخشش برای مردان و زنان مؤمن. و سزاوار است این مطالب را نیز بگوید. ۱. آنچه مسلمانان در زندگی دنیا و آخرت به آن نیاز دارند. ۲. مردم را از آنچه در جهان می گذرد و به سود و زیان مسلمانان است آگاه کند. ۳. از مسائل سیاسی و اقتصادی که در استقلال و آزادی آنان دخالت دارد و چگونگی رفتار آنها با سایر ملت ها سخن بگوید. ۴. مسلمانان را از دخالت دولت های ستمگر و استعمارگر در امور سیاسی و اقتصادی که منجر به بهره کشی از آنان می شود آگاه کند. ۵. امام باید ایستاده خطبه بخواند. بنابر احتیاط واجب با صدای بلند خطبه بخواند؛ به طوری که همه مستمعین بشنوند و می تواند از بلندگو استفاده کند. باید بین دو خطبه کمی بنشیند. عمامه بر سر بگذارد. نظیف ترین لباسها را بپوشد و خود را معطر کند. در آغاز خطبه به مستمعین سلام کند. رو به مردم باشد. بر چوب یا عصا یا شمشیری تکیه کند (بعد سیاسی نماز جمعه یعنی جامعه مسلمین حتی در نماز هم آماده دفاع از ارزشهای الهی است). هنگام ایراد خطبه نیز با طهارت باشد مستحب است قرائت آن بلند خوانده بشود و در رکعت اول سوره جمعه و در رکعت دوم سوره منافقون خوانده شود. نماز جمعه دارای ۲ قنوت است. یکی قبل از رکوع رکعت اول و دیگری بعد از رکوع رکعت دوم.

۱۳۹. نماز جمعه با چند نفر تشکیل میشود؟

ج: حداقل ۵ مرد و حضور زنان و مسافران در نصاب داخل نمیشود.

***۱۴۰. اگر کسی به خطبه های نماز جمعه نرسد یا توجه نکند باید چه کند؟

ج: اگر در نماز جمعه اقتدا کند لازم نیست نماز ظهر بخواند

۱۴۱. اگر ماموم اشتباهها بعد از قنوت دوم به رکوع رفت نماز او چه وضعیتی دارد؟

ج: به واسطه زیاد کردن رکن نماز جمعه او باطل است.

***۱۴۲. اگر ماموم فقط یک رکعت از نماز جمعه را درک کرد وظیفه اش چیست؟

ج: باقی نماز را خودش بخواند و مستحباً نماز ظهر را هم بخواند.

۱۴۳. آیا مسافر میتواند در نماز جمعه شرکت کند؟

ج: بله و لازم نیست نماز ظهر بخواند.

بخش هفدهم: نماز آیات

***۱۴۴. نماز آیات چه زمانی واجب میشود؟

ج: در صورت وقوع. ۱. زلزله ۲. خسوف (ماه گرفتگی) ۳. کسوف (خورشید گرفتگی) هر چند کسی هم از آن نترسد ۴. رعد و برق و بادهای زرد و سرخ و سیاه و مانند آن اگر بیشتر مردم بترسند. برای مردم همان شهر واجب میشود که نماز آیات بخوانند. و به تعداد وقوع هر یک از این وقایع نماز واجب میشود.

***۱۴۵. نماز آیات را چه گونه باید خواند؟

نماز آیات دو رکعت است و در هر رکعت پنج رکوع دارد.

در نماز آیات قبل از هر رکوع سوره حمد و سوره دیگری از قرآن خوانده می شود

که در این صورت در دو رکعت ده حمد و ده سوره خوانده می شود

ولی می توان يك سوره را پنج قسمت کرده و قبل از هر رکوع يك قسمت از آن را خواند

که در این صورت در دو رکعت دو حمد و دو سوره خوانده می شود.

رکعت اول: حمد و >>بسم الله الرحمن الرحيم - رکوع .

قل هو الله احد - رکوع .

الله الصمد - رکوع .

لم يلد و لم يولد - رکوع .

و لم يكن له كفواً احد - رکوع .

و سپس سجده ها را به جا آورده

برای رکعت دوم بر می خیزد.

رکعت دوم را نیز مانند رکعت اول به جا می آورد و سپس با تشهد و سلام نماز را به پایان می برد. مستحب است پیش از رکوع دوم و چهارم و ششم و هشتم و دهم قنوت بخواند و اگر تنها يك قنوت پیش از رکوع دهم بخواند کافی است

بخش هجدهم: نماز عیدین

۱۴۶. آیا نماز عیدین (فطر و قربان) واجب است؟

ج: خیر مستحب است مگر در زمان حضور امام که واجب است.

۱۴۷. نماز عیدین را چه وقتی باید خواند؟

ج: از طلوع آفتاب روز عید تا ظهر

***۱۴۸. نماز عیدین را چه گونه باید خواند؟

ج: نماز عید فطر و قربان دو رکعت است با نه قنوت و اینگونه خوانده می شود:

در رکعت اول نماز پس از حمد و سوره باید پنج تکبیر گفته شود و بعد از هر تکبیر يك قنوت و بعد از قنوت پنجم تکبیر دیگری و سپس رکوع و دو سجده .

در رکعت دوم پس از حمد و سوره چهار تکبیر گفته می شود و بعد از هر تکبیر يك قنوت و بعد از قنوت چهارم تکبیر دیگری و سپس رکوع و دو سجده و تشهد و سلام. -- در قنوت های نماز عید هر دعا و ذکری بخوانند کافی است ولی بهتر است دعای اللهم اهل الکبرياء والعظمه و اهل الجود... را بخواند.

بخش نوزدهم: نماز مسافر

***۱۴۹. نماز مسافر به چند شرط شکسته میشود؟

ج: ۸ شرط

۱: بخواند مسافت شرعی را ببیماید (مسیر رفت یا مجموع رفت و برگشت). (مسافت شرعی ۸ فرسخ است و هر فرسخ ۵.۵ کیلومتر = ۴۵ کیلومتر "نظر حضرت امام")

۲. از اول قصد پیمودن مسافت شرعی را داشته باشد. (اگر از اول قصد رفتن به جایی کمتر از ۸ فرسخ را داشته باشد و بعد از رسیدن به آنجا تصمیم بگیرد چند فرسخ دیگر برود که مجموع ۸ فرسخ باشد باید نماز را تمام بخواند.

۳. در بین راه از قصدش برنگردد .

۴. سفرش به هیچ کدام از قطع کننده های سفر قطع نشود مثلاً پیش از ۸ فرسخ از وطنش رد نشود یا ده روز در جایی نماند. (وطن یا استقلالیست یا تبعی. و استقلالی یا اصلی است یعنی: شخص در آنجا متولد شده

رشد یافته و سکونت دارد یا اتخاذی یعنی فرد خودش به عنوان وطن انتخاب میکند یا مدت زیادی را در آنجا بدون نیت ماندن همیشگی سپری میکند. یا وطن شرعی است: پس از اعراض از دو وطن قبلی محلی که وطن بوده مطلقاً از وطن بودن خارج میشود. مستحب است در اقامت زیر ده روز جمع بخواند یعنی هم شکسته هم کامل و وطن تبعی ککه بعضی وطنشان به تبع افراد دیگرست که بسته به نوع وطن فرق دارد مثلاً در وطن اصلی هیچ کس تابع دیگری نیست و زن و شوهر هم تابع هم نیستند مگر در وطن اتخاذی که زن تابع شوهر و فرزندان تابع پدرمادر میشوند به شرط عدم استقلال.

۵. از حد ترخص گذشته باشد. (یعنی حداقل به مقداری دور شود که دیوارهای آنجا را نبیند و اذان آنجا را هم نشنود و چنانچه کمتر از این مقدار دور شود باید تمام بخواند.)

۶. سفرش سفر حرام نباشد (نه خود سفر: سفر فرزند بانهی پدر و نه هدف سفر: سفر برای کمک به ظالم)

۷. از افراد خانه بدوش نباشد (جهانگرد و ملوان کشتی که در آن زندگی میکند نیز باید کامل بخوانند)

۸. شغلش مسافرت نباشد (راننده، ناخدای کشتی)

۱۵۰. شخصی ساکن کرج چند سال است که هر روز صبح از وطن خود برای تحصیل به تهران می رود و غروب بر می گردد و گاهی شخصاً رانندگی می کند آیا این شخص مسافر است یا دائم السفر؟

ج - در دانشگاه و بین راه حکم مسافر دارد.

۱۵۱. اگر مسافری نمازش را تمام بخواند تکلیفش چیست؟

ج:

اگر: نمی دانست که مسافر باید نماز را شکسته بخواند: نمازی که خوانده صحیح است .

ب: حکم سفر را می دانست ولی بعضی از جزئیات را نمی دانست یا نمی دانست که مسافر است: نمازی را که خوانده باید دوباره بخواند.

۱۵۲. اگر غیر مسافر نمازش را شکسته بخواند چه وضعی دارد؟

ج: نمازش باطل است

۱۵۳. مکانهایی که مسافر مخیر است تمام بخواند یا شکسته را نام ببرید؟

ج: مسجد الحرام، مسجد النبی، مسجد کوفه، حائر حرم حسینی.

بخش بیستم: نماز جماعت

۱۵۴. برگزاری چه نمازی به جماعت صحیح است؟

نمازها و حالت‌های مختلفی که جماعت صحیح است :

شماره	نماز امام جماعت	نماز ماموم	توضیح
1	ادای یومیّه	ادای یومیّه	هر کدام از نمازهای یومیّه را می توان به دیگری اقتدا کرد؛ مثلاً نماز ظهر را به عصر. (۴۵)
2	قضای یومیّه	قضای یومیّه	هر چند هماهنگ نباشد مثلاً امام جماعت قضای ظهر را می خواند و ماموم قضای صبح را. (۱)
3	ادای یومیّه	قضای یومیّه	هر کدام از قضای یومیّه را می توان به نماز ادا اقتدا کرد؛ مثلاً نماز قضای صبح را به ادای ظهر. (۲)
4	قضای یومیّه	ادای یومیّه	هر کدام که باشد هر چند هماهنگ نباشد.
5	آیات	آیات	هر چند آیات متحد نباشد؛ مثلاً یکی نماز برای زلزله می خواند دیگری برای صاعقه (3).
6	عیدین	عیدین	به قصد رجاء در زمان غیبت اشکال ندارد. (۴)
7	تمام	شکسته	صحیح ولی مکروه است؛ یعنی ثوابش کمتر است. (۵)

8	شکسته	تمام	صحیح	ولی مکروه است ; یعنی ثوابش کمتر است . (۶)
9	میّت	میّت	صحیح است . (۷)	

۱۵۵. چه نمازهایی را نمیتوان به جماعت خواند؟

ج: ۱- نمازهای مستحبی به جز نماز طلب باران و نمازهای واجب که به جهتی مستحب شده است ; مانند نماز عیدین در زمان غیبت که به قصد رجاء به جماعت صحیح است .

۲- هیچکدام از نمازهای یومیّه را نمی توان به نمازهای آیات

اموات احتیاط اقتدا کرد و عکس آن نیز صحیح نیست (۱).

۳- صحیح بودن نماز طواف نیز به جماعت محل اشکال است . (۲)

۴- اگر انسان نداند نمازی را که امام جماعت می خواند نماز واجب یومیّه است یا نماز مستحب می تواند به او اقتدا کند (۳).

۱۵۶. آیا در غیر حج شیعیان می توانند به امام جماعت اهل تسنّن اقتدا نمایند یا خیر؟

ج - می توانند.

***۱۵۷. اگر در رکعت اول به امام جماعت برسید تکلیف چیست؟

ج:

۱- در بین قرائت - مأموم حمد و سوره را نمی خواند و بقیّه اعمال را با امام جماعت به جا می آورد.

۲- در رکوع - رکوع و بقیه اعمال را با امام جماعت به جا می آورد.

***۱۵۸. اگر در رکعت دوّم به امام جماعت بپویندید باید چه کنید؟

۱- در بین قرائت - مأموم حمد و سوره را نمی خواند و با امام قنوت و رکوع و سجده را به جا می آورد و آنگاه که امام جماعت تشهد می خواند بنا بر احتیاط واجب باید به صورت نیم خیز بنشیند و اگر نماز دو رکعتی است يك رکعت دیگر به تنهائی بخواند و نماز را تمام کند و اگر سه یا چهار رکعتی است در رکعت دوّم که امام جماعت در رکعت سوّم می باشد حمد و سوره بخواند (هر چند امام جماعت تسبیحات بخواند) و آنگاه که امام جماعت رکعت سوّم را تمام کرد و برای رکعت چهارم بر می خیزد مأموم باید پس از دو سجده تشهد بخواند و برخیزد و قرائت رکعت سوّم را به جا آورد و در رکعت آخر نماز که

امام جماعت با تشهد و سلام نماز را به پایان می برد يك رکعت دیگر می خواند

۲- در رکوع - رکوع را با امام جماعت به جا می آورد و بقیه نماز را همانگونه که گفته شد انجام می دهد.

۳- در قنوت - قنوت را با امام جماعت می خواند و همانند آنچه برای اقتدای در بین قرائت گفته شد عمل می کند.

***۱۵۹. اگر در رکعت سوم به امام برسید باید چه گونه عمل کنید؟

ج:

۱- در بین حمد یا تسبیحات - چنانچه می داند که اگر اقتدا کند برای خواندن حمد و سوره و یا حمد تنها وقت دارد می تواند اقتدا کند و باید حمد و سوره یا حمد را بخواند و اگر می داند فرصت ندارد بنا بر احتیاط واجب باید صبر کند تا امام جماعت به رکوع رود سپس به او اقتدا کند.

۲- در رکوع - چنانچه در رکوع اقتدا کند رکوع را با امام به جا می آورد و حمد و سوره برای آن رکعت ساقط است

و بقیه نماز را همانگونه که قبلاً بیان شد به جا می آورد. (۳)

***۱۶۰. پیوستن به امام در رکعت چهارم چه گونه است؟

ج:

۱- در بین حمد یا تسبیحات - حکم اقتدا در رکعت سوم را دارد و آنگاه که امام جماعت در رکعت آخر نماز خیرای تشهد و سلام می نشیند مأموم می تواند برخیزد و نمازش را به تنهایی ادامه دهد و می تواند به طور نیم خیز بنشیند تا تشهد و سلام امام جماعت تمام شود و سپس برخیزد.

۲- در رکوع - رکوع و سجده ها را با امام به جا می آورد (اکنون رکعت چهارم امام و رکعت اول مأموم است) و بقیه نماز را همانگونه که گذشت انجام می دهد.

۱۶۱. وظیفه مأموم در نماز جماعت چیست؟

ج: ۱- مأموم نباید تکبیر الاحرام را پیش از امام بگوید بلکه احتیاط واجب آن است که تا تکبیر امام تمام نشده

تکبیر نگوید

۲- مأموم باید غیر از حمد و سوره همه چیز نماز را خودش بخواند ولی اگر رکعت اول یا دوم او رکعت سوم یا چهارم امام باشد باید حمد و سوره را بخواند

۱۶۲. اگر امام جماعت در حال گفتن اذکار باشد مثلاً تشهد یا حمد و سوره و ماموم از او عقب بماند یا جلو بیافتد نمازش چه حکمی دارد؟

ج:

اشکال ندارد مگر در تکبیرة الاحرام .

۱۶۳. پیش یا عقب افتادن از امام در اعمالی چون رکوع سر برداشتن از رکوع و سجده چه حکمی دارد؟

ج: پیش افتادن جایز نیست پس اگر عمداً قبل از امام به رکوع برود یا از رکوع برخیزد یا به سجده برود معصیت کرده

گرچه نمازش صحیح است ولی عقب افتادن اگر زیاد نباشد اشکال ندارد

***۱۶۴. اگر موقعی که امام جماعت در رکوع است فرد اقتدا کند تکلیف چیست؟

ج:

-- قبل از تمام شدن ذکر رکوع امام جماعت به رکوع می رسد - نمازش به جماعت صحیح است .

-- وقتی به حد رکوع می رسد ذکر رکوع امام جماعت تمام شده ولی هنوز امام در رکوع است - نمازش به جماعت صحیح است -- به رکوع رود ولی به رکوع امام هم نرسد - نمازش به طور فرادا صحیح است .

***۱۶۵. اگر مأموم زودتر از امام از رکوع یا سجده که رکن است برخیزد نمازش چه وضعی دارد؟

سهواً پیش از امام : ۱ به رکوع رود - واجب است برخیزد و با امام جماعت به رکوع برود. ۲ از رکوع برخیزد - چنانچه امام در رکوع باشد باید به رکوع برگردد و با امام سر از رکوع بردارد و در این صورت زیاد شدن رکوع که رکن است نماز را باطل نمی کند سجده هم همینطور.

فصل دوم: روزه

بخش اول: انواع روزه

۱۶۶. روزه های حرام کدام است؟

ج: روزه عید فطر (روز اول ماه شوال).

روزه عید قربان (روز دهم ماه ذی حجه).

روزه نذر معصیت .

روزه ایام تشریق (۱۱ ۱۲ و ۱۳ ذی الحجه) برای کسی که در منا است .
روزه سکوت .

روزه وصال . یعنی روزه گرفتن دو روز پی در پی بدون آن که در بین آنها مبطلی انجام دهد با قصد وصال نه به طور اتفاقی .

روزه آخر شعبان به نیت اول رمضان .

روزه مستحبی فرزند که سبب اذیت و آزار پدر و مادر شود.

روزه مستحبی فرزند که پدر یا مادر او را از آن نهی کرده باشند (به احتیاط واجب) .

روزه مستحبی زن که شوهرش او را از آن نهی کرده باشد (به احتیاط واجب) .

روزه گرفتن در سفر

۱۶۷. روزه گرفتن در روز غاشورا چه حکمی دارد؟

ج: مکروه است

۱۶۸. روزه عید مبعث چه حکمی دارد؟

ج: مستحب است

بخش دوم : نیت

۱۶۹. آیا در روزه نیت شرط است؟ چه وقت باید نیت کرد؟

ج:

روزه باید با نیت انجام امر الهی انجام شود انسان می تواند در هر شب ماه رمضان برای روزه فردای آن

نیت کند و بهتر است که شب اول ماه هم روزه همه ماه را نیت کند.

در روزه واجب

نیت روزه نباید بدون عذر از اذان صبح تاخیر بیفتد. اما در روزه مستحبی اگر تا زمانی که اندازه نیت کردن از معرب وقت مانده کاری مبطل روزه انجام نداده باشد میتواند نیت کند.

۱۷۰. اگر کسی فراموش کند که برای روزه واجبش نیت کند چه تکلیفی دارد؟

ج:- اگر به واسطه عذری ; مانند فراموشی یا سفر نیت روزه نکرده اگر کاری که روزه را باطل می کند

انجام نداده باشد

تا ظهر می تواند نیت روزه کند.

۱۷۱. آیا کسی که قضای روزه رمضان بدهکار است می تواند نذر کند و روزه نذر به جا آورد؟ روزه مستحبی چه طور؟

ج - نمی تواند.

بخش سوم: مبطلات روزه

***۱۷۲. چه چیزهایی روزه را باطل میکند (مبطلات روزه)؟

۱. خوردن و آشامیدن (عمدی و هرچیزی). ۲. دروغ بستن به خدا و تمام پیامبران و ۴. معصوم. ۳. رساندن غبار غلیظ به حلق. (عمدی)

۴. فرو بردن تمام سر در آب (عمدا و تمام سر در یکبار نه مثلاً نصف سر یکبار و بعد نیمه دیگر). ۵. قی کردن (تهوع عمدی ولو به سب بیماری). ۶. آمیزش. ۷. استمناء. (خروج منی بی اختیار موجب بطلان نیست) ۸. باقی ماندن بر جنابت و حیض و نفاس تا اذان صبح. (در روزه ماه رمضان: روزه اش باطل است در قضای آن: در بقیه روزه ها روزه اش صحیح است)

۹. اماله کردن با چیزهای روان

۱۷۳. آیا آب در دهان فرو بردن (بدون قورت دادن) روزه را باطل میکند؟

ج: خیر هر چند زیاد باشد

۱۷۴. آیا ضعف و سرگیجه و بی حالی مجوز خوردن روزه است؟

ج: انسان نمی تواند بخاطر ضعف روزه را بخورد ولی اگر ضعف او به قدری است که معمولاً نمی شود آن را تحمل کرد

خوردن روزه اشکال ندارد.

۱۷۵. آیا تزریق آمپول روزه را باطل میکند؟

ج: آمپول اگر به جای غذا نباشد تزریق آن روزه را باطل نمی کند هر چند عضو را بی حس کند ولی احتیاط واجب

آن است از آمپولی که به جای غذا به کار می رود پرهیز کند.

۱۷۶. اگر در حال روزه ماه رمضان برای غسل سر را در آب فرو برد غسل و روزه اش چه حکمی

دارد؟

ج: غسل و روزه او باطل است مگر آنکه زیر آب دتوبه کند و در حال خارج شدن از آب نیت غسل کند که در این صورت

غسل او صحیح و روزه باطل است .

۱۷۷. اگر جنب در روزه ماه رمضان غسل یا تیمم را فراموش کند و پس از يك يا چند روز یادش بیاید چه تکلیفی دارد؟

ج: باید آن روزه هارا قضا کند.

۱۷۸. اگر روزه دار در خواب جنب شود روزه اش چه وضعیتی دارد؟

ج: واجب نیست فوراً غسل کند و روزه اش صحیح است .

۱۷۹. اگر شخص جنب در شب ماه رمضان می داند برای غسل قبل از اذان صبح بیدار نمی شود باید چه بکند؟

ج: نباید بخوابد و اگر خوابد و بیدار نشود روزه اش باطل است .

۱۸۰. باقی ماندن بر حیض و نفاس در ماه رمضان چه حکمی دارد؟

ج: اگر زن قبل از اذان صبح از خون پاك شود: الف : عمداً تا اذان غسل نکند یا اگر وظیفه اش تیمم است تیمم نکند

روزه اش باطل است . ب : برای غسل وقت ندارد: در روزه رمضان و قضای آن باید تیمم کند و روزه اش صحیح است . در روزه واجب دیگر یا مستحب گرچه روزه اش بدون تیمم صحیح است ولی احتیاط مستحب است که تیمم هم بکند. ۲. اگر نزدیک اذان صبح پاك شود و برای تیمم یا غسل وقت نداشته باشد روزه اش صحیح است . ۳. اگر بعد از اذان بفهمد که قبل از اذان پاك شده روزه اش صحیح است . اگر بعد از اذان پاك شود روزه اش باطل است . اگر در روز حیض یا نفاس ببیند گرچه نزدیک مغرب باشد روزه اش باطل است . اگر مستحاضه غسلهای خود را به تفصیلی که در احکام استحاضه گفته شده به جا آورد روزه اش صحیح است

۱۸۱. انجام دادن کاری که سبب ضعف شود؛ مانند خون دادن برای روزه دار چه حکمی دارد؟

ج: مکروه است

۱۸۲. حکم بوییدن گیاهان معطریا عطر زدن برای روزه دار چیست؟

ج: اولی مکروه و دومی مباح است

۱۸۳. اگر روزه دار لباسش را خیس کردند روزه اش چه حکمی دارد؟

ج: روزه درست اما عملش مکروه است.

۱۸۴. - مسواک کردنی که مسواک خیس باشد برای روزه دار چه حکمی دارد؟

ج: مکروه است

۱۸۵. آیا روزه دار میتواند دندان خود را بکشد؟

ج: مکروه است

بخش چهارم: قضا و کفاره روزه

۱۸۶. کفاره روزه چیست؟

کفاره همان جریمه ای است که برای باطل کردن روزه معین شده است و عبارت است از: دو ماه روزه گرفتن که سی و یک روز آن باید پی در پی باشد سیر کردن شصت فقیر یا دادن یک مُد طعام به هر یک از آن ها. (امروزه بنده نداریم که بشود آزاد کرد)

۱۸۷. اگر کسی نتوانست کفاره بدهد باید چه بکند؟

هر مقدار که می تواند باید به فقیر طعام بدهد و اگر اصلاً نتواند طعام بدهد باید استغفار کند.

۱۸۸. در چه مواردی روزه قضا دارد اما کفاره نه؟

ج:

۱- روزه دار عمداً قی کند.

۲- در ماه رمضان غسل جنابت را فراموش کند و با حال جنابت یک یا چند روز روزه بگیرد.

۳- در ماه رمضان بدون اینکه تحقیق کند صبح شده یا نه؟ کاری کند که روزه را باطل می کند مثلاً آب بخورد و بعداً معلوم شود صبح بوده است.

۴- کسی بگوید صبح نشده و روزه دار به گفته او کاری کند که روزه را باطل می کند و بعداً معلوم شود صبح بوده است .

۵- روزه هایی که به واسطه سفر باطل شده است .

۶- روزه های ایام حیض و نفاس بانوان

۷- بر اثر ندانستن مسأله مبطلی انجام داده ولی نمی توانسته مسأله را یاد بگیرد یا اصلاً ملتفت نبوده .

***۱۸۹. اگر عمداً روزه رمضان را نگیرد یا عمداً آن را باطل کند چه وظیفه ای دارد؟

ج: قضا و كفاره واجب می شود.

مواردی که فقط باید برای هر يك روز يك مد طعام به فقیر داده شود:

۱۹۰: اگر کسی به واسطه مریضی نتواند روزه بگیرد و تا سال بعد هم خوب نشود یا تا چندین سال همانطور باشد چه وضعیتی دارد؟

ج: قضای سال آخر را باید به جا آورد و سالهای گذشته را برای هر يك روز يك مد طعام به فقیر بدهد

۱۹۱. کسی که به واسطه پیری روزه گرفتن برایش مشقت دارد و بعد از رمضان هم نمی تواند قضای آن را به جا آورد چه وظیفه ای دارد؟

ج: باید یک مد طعام برای هر یکروز به فقیر بدهد

***۱۹۲. اگر کسی به واسطه عذری ; مثلاً سفر روزه نگرفته و بعد از ماه رمضان عذر برطرف شده و تا رمضان سال بعد عمداً

قضای آن را به جا نیاورده است . چه تکلیفی دارد؟

ج: باید قضای روزه را به جا آورد و برای هر يك روزه يك مد طعام به فقیر بدهد

***۱۹۳. اگر کسی به واسطه عذری روزه نگرفته و بعد از رمضان عذر او برطرف شده و تا چند سال قضا آن را تأخیر انداخته باید چه کند آیا كفاره تکرار میشود؟

ج: باید قضای روزه را به جا آورد و برای هر يك روزه يك مد طعام به فقیر بدهد و كفاره تکرار نمیشود

۱۹۴. اگر موقعی که عذر دارد تصمیم او بر این است که بعد از برطرف شدن عذر قضا روزه را به جا آورده و عذر برطرف شد و پیش از آن که قضا کند در تنگی وقت عذری برایش پیدا شود چه باید بکند؟

ج: باید قضای روزه را به جا آورد و برای هر يك روزه يك مد طعام به فقیر بدهد بنا بر احتیاط واجب.

۱۹۵. اگر در قضا روزه کوتاهی کند و وقت تنگ شود و در تنگی وقت عذری برایش پیش آید چه وظیفه

ای دارد؟

ج: باید قضای روزه را به جا آورد و برای هر يك روزه يك مد طعام به فقير بدهد

۱۹۶. اگر کسی مرضی دارد که زیاد تشنه می شود و روزه گرفتن برایش مشقت دارد چه وظیفه ای دارد؟

ج: اضافه بر يك مد طعام بنابر احتیاط واجب (قضای آن را هم به جا آورد).

۱۹۷. زنی که زائیدن او نزدیک است و روزه برای حملش ضرر دارد و نمی تواند روزه بگیرد چه وظیفه ای دارد؟

ج: قضای آن را باید به ت جا آورد و بنابر احتیاط واجب برای هر يك روز يك مد طعام به فقير بدهد.

۱۹۸. زنی که بچه شیر می دهد و شیر او کم است و روزه برای بچه ای که شیر می دهد یا خودش ضرر دارد باید چه بکند؟

ج: قضای روزه را باید به جا آورد و بنابر احتیاط واجب برای هر روز يك مد طعام به فقير بدهد.

۱۹۹. اگر کسی به واسطه عذری غیر مرض مانند مسافرت روزه رمضان را نگیرد و عذر او تا رمضان سال بعد طول بکشد چه وظیفه ای دارد؟

ج: قضا آن را باید به جا آورد و احتیاط مستحب آنست که برای هر روز يك مد طعام به فقير بدهد.

***۲۰۰. آیا قضا یا كفاره روزه فوری است؟ تا کی مهلت دارد؟

ج: لازم نیست قضای روزه را فوراً به جا آورد ولی بنابر احتیاط واجب باید تا رمضان سال بعد انجام دهد. در مورد كفاره هم فور واجب نیست اما نباید کوتاهی کند.

۲۰۱. اگر کسی چند ماه رمضان روزه قضا دارد باید کدام را اول قضا کند؟

ج: هر کدام را اول بگیرد اشکال ندارد ولی اگر وقت قضای روزه آخرین ماه رمضان تنگ است؛ مثلاً ده روز از رمضان آخر قضا دارد و ده روز به رمضان مانده است باید اول قضای آن را بگیرد.

***۲۰۲. اگر روزه خود را با کار حرامی؛ مانند استمنای باطل کند چه وظیفه ای دارد؟

ج: بنابر احتیاط واجب كفاره جمع لازم می شود؛ یعنی باید يك برده آزاد کند و دو ماه روزه بگیرد و به شصت فقير طعام بدهد؛ اگر هر سه برایش ممکن نیست هر کدام از آن ها را که می تواند باید انجام دهد.

۲۰۳. کسی که قضای روزه رمضان را گرفته اگر بعد از ظهر عمداً آن را باطل کند چه وظیفه ای دارد؟

ج: باید به ده فقیر هر کدام يك مدّ طعام بدهد. و اگر نمی تواند طعام بدهد بنابر احتیاط واجب باید سه روز پی در پی روزه

(کفاره افطار " قضای " عمدی ماه رمضان بعد از ظهر = ۱۰ فقیر اطعام کند اگر نمیتواند سه روز زوه بگیرد

کفاره افطار عمدی در ماه رمضان با شیء حلال = شصت روز روزه یا اطعام شصت فقیر

کفاره افطار عمدی در ماه رمضان با شیء حرام = یک بنده آزاد کند + دوماه پشت سر هم روزه بگیرد + شصت فقیر را اطعام کند.)

۲۰۴. اگر کافری مسلمان شود آیا باید قضای روزه های گذشته را به جا بیاورد؟

ج: واجب نیست .

۲۰۵. روزه قضای پدر و مادر پس از مرگ پدر با کیست؟

ج: باپسر بزرگ ، او باید نمازها و روزه های قضا شده پدر را به جا آورد و احتیاط مستحب است قضای نماز و روزه های مادر را هم به جا آورد.

۲۰۶. اگر کسی به سفر میرود چه زمان میتواند مبطل روزه انجام دهد؟

اگر قبل از ظهر به مسافرت می رود وقتی به حد ترخص رسید باید روزه اش را باطل کند و اگر قبل از آن روزه را باطل کند

به احتیاط واجب باید کفاره بدهد.

بعد از ظهر به مسافرت می رود روزه اش صحیح است و نباید آنرا باطل کند.

۲۰۷. اگر کسی قبل از ظهر به وطن خود یا جایی که قصد دارد ده روز بماند برسد روزه اش چه وضعیتی دارد؟

ج: اگر کاری که روزه را باطل می کند انجام نداده است : باید نیت روزه کردن و روزه آن روز را تمام کند و صحیح است .

و اگر کاری که روزه را باطل کند انجام داده است روزه آن روز بر او واجب نیست و باید قضا آن را به جا آورد.

۲۰۸. اگر کسی بعد از ظهر به وطن یا جایی که نیت ده روز ماندن را دارد برسد وضعیت روزه اش چه گونه است؟

ج: روزه اش باطل است و باید قضا آن را به جا آورد

***۲۰۹. سفر برای فرار از روزه چه حکمی دارد؟

ج: مسافرت در ماه رمضان از روی اختیار هر چند برای فرار از روزه باشد جایز می‌باشد (و در این صورت کفاره لازم نیست و فقط قضای روزه واجب است)، لیکن قبل از سپری شدن روز بیست و سوم ماه رمضان کراهت دارد، مگر آن‌که سفر حج یا عمره باشد، یا به خاطر مالی که می‌ترسد، تلف شود یا برادری که می‌ترسد به هلاکت برسد سفر کند.

و احتیاط واجب آن است که در روزه واجب معین غیر از ماه رمضان، به اختیار خود مسافرت نکند. کما این‌که اگر در مسافرت باشد احتیاط واجب آنست در صورت امکان برای انجام آن قصد اقامه کند. و در نذر معین، بنابر اقوا مسافرت جایز است و اگر مسافر باشد قصد اقامه واجب نیست. (و بعد از قضای روزه را به جا می

آورد

فصل سوم: خمس

۲۱۰. اگر کسی خمس خود را ندهد چه آثاری بر مال او مترتب می‌شود؟

ج: تصرف در کل مال حرام می‌شود، عبادتش دچار اشکال می‌شود (مثلاً اگر از آن مال به حمامی بدهد غسلش باطل است)

۲۱۱. خمس به چه چیزهایی تعلق می‌گیرد؟

ج: به هفت چیز: ۱. غنیمت ۲ (حاصل شده از جنگ مسلمانان به دستور امام با کفار). زمینی که کافر ذمی از مسلمان بخرد ۳. جواهر مکسوب از دریا ۴ (بعد از کم کردن هزینه‌ها اگر قیمت به ۱۸ نخود طلا برسد). گنج ۵ (۱۵ مثقال طلا). معدن ۶ (به ارزش ۱۵ مثقال طلا). مال حلال مخلوط به حرام (مال مالک + مال مجهول المالک مجهول المقدار). منفعت کسب (چنانچه از مخارج سال خود و عیالاتش زیادتر بیاید)

۲۱۲. آیا به مهریه زنان خمس تعلق می‌گیرد؟

ج: خیر

۲۱۳. آیا به عین موروثه خمس تعلق می‌گیرد؟

ج: خیر مگر از فامیل دوری که احتمالش را نمیداده به او برسد و از خرج یک سالش بیشتر باشد.

۲۱۴. موونه (ma"oo"ne) چیست؟

ج: خرج زندگی! هر مالی که در راه کارهای واجب و مستحب و مباح زندگی به کار میرود و یک مساله عرفی است

۲۱۵. آیا به موونه خمس تعلق میگیرد؟

خیر، به جز آنچه استثنا شده است مثل مصرف فوق شان؛ اسراف، خرج به حرام یا ناشی از سفاهت

۲۱۶. آیا پس انداز جزو موونه است

ج: به نظر حضرت امام خیر و متعلق خمس واقع میشود

۲۱۷. آیا پولی که برای جهیزیه کنار میگذارند متعلق خمس واقع میشود؟

ج: خیر

۲۱۸. خمس متعلق به چه افرادیست؟

ج: ۶ گروه: ۱. خدا. ۲. رسول. ۳. امام (امروزه ایم سه سهم به مجتهد جامع الشرايط داده میشود) ۴. ایتام ۵. مساکین ۶ در راه مانده

۲۱۹. طبق چه شرایطی به منفعت یا غیر منفعت خمس تعلق میگیرد:

ج: ۱. مال، ملک قطعی او شده باشد. ۲. گذشتن یک سال (سال خمسی) ۳. خارج ساختن مخارج سال از آن و به تعبیر دیگر زیاد آمدن از مخارج سال

مبحث پنجم: مرگ

***۲۲۰. کفن میت چند تکه است؟

ج: در مقدار واجب:

بین زن و مرد فرقی نیست و سه تکه است: لنگ (از ناف تا زانو) و پیراهن (سر شانه تا نصف ساق پا) و سرتاسری (به حدی که بستن دو سر آن ممکن باشد)

در مقدار مستحب: برای مردان عمامه. برای زنان مقنعه (تکه چهارم برای هر دو)

پارچه ای که روی سینه زن ببندند و از پشت گره بزنند (تکه ۵ برای زنان)

لُفَافَه یا سرتاسری دومی که مستحب است روی میت بیاندازند و بهتر است برد یمانی باشد (تکه ۶ برای زنان و ۵ برای مردان) و مستحب است برای زنان لُفَافَه سومی هم قرار دهند. (تکه ۷ برای زنان)

مبحث ششم: ولایت فقیه

*** ۲۲۱. آنچه از ولایت فقیه میدانید توضیح دهید.

برای فقیه جامع الشرایط فتوا سه منصب وجود دارد: ۱. افتاء (فتوا دادن)، ۲. حکومت: یعنی برای حاکم شرع جواز صدور حکم به آنچه آنرا حق می داند در منازعات و اختلافات و غیر آن اجمالا وجود دارد. ۳. ولایت تصرف در اموال و جانها (ولایت ویژه رسول و ائمه) {شیخ انصاری، مکاسب، مبحث ولایت}

این ولایت را ولایت مطلقه میگویند. طبق نظر مشهور ولایت مطلقه به فقها نیز تسری پیدا میکند. در واقع اطاعت از ولایت مطلقه فقیه یعنی اطاعت بی چون و چرا از فقیه دارای شرایط.

براین نوع از ولایت برای فقیه ادله ای وارد است که طبق چند قضیه بیان میشود {این نوع بیان مساله برگرفته از کتاب ولایت فقیه حضرت امام خمینی قدس سره و کتاب ولایت فقیه آیت الله مصباح یزدی دامت برکاته میباشد}

قضیه اول:

مجموع قانون برای اصلاح جامعه کافی نیست برای اینکه قانون موجب اصلاح شود احتیاج به نهاد اجرا کننده و ناظر دارد.

رسول اکرم خود علاوه بر تشریح احکام الهی در راس تشکیلات اداری جامعه مسلمانان قرار داشت و دولت به وجود آورد ایشان حاکم تعیین میکرد و کشورهای دیگر سفیر میفرستاد. امیر المومنین علی علیه السلام نیز رویه مشابه داشت. بدیهی است ضرورت اجرای احکام محدود به زمان حضرت رسول نیست و تا ابد ضرورت دارد پس برای جلوگیری از عنان و هرج و مرج احتیاج به تشکیل حکومت است. از غیبت صغری تاکنون که هزار و چند صد سال میگذرد آیا باید همه احکام زمین بماند و هرج و مرج شود؟ وظیفه اجرای این احکام با کیست؟ احکامی چون احکام مال و مالیاتها احکام دفاع ملی، احکام احقاق حقوق و احکام جزایی، لزوم نجات مردم مظلوم و....

پس نتیجه میشود=نیاز به وجود یک حکومت

قضیه دوم: با ادله زیر مشخص میشود که در راس این حکومت در نبود امام باید جایگزین وی فقیه جامع الشرایط باشد

۱. آیه مبارکه اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم و این اولی الامر همان فقیهان جامع الشرایط اند

۲. قسمت دوم روایتی از تحف العقول که سیدالشهدا علیه السلام در مورد فقها میگویند: چرا نباید غلمای دینی و احبار از گفتار گناهکارانه یهود حرامخواری آنان جلوگیری کنند؟ تا الی آخر...

۳.توقیع مبارک امام زمان که در آن حضرت می فرمایند: در مسائل مستحدثه به روات حدیث ما رجوع کنید

۴.روایت امیر المومنین علی علیه السلام که میفرماید جانشینان ما کسانی هستند که بعد از ما می آیند و حدیث و سنت مرا نقل میکنند و آن را پس از من به مردم می آموزند

۵.حدیثی که میفرماید:الفقهنا أمانة الرسول فإمانة رسول الله يعني تمام وظایفی که به عهده پیغمبران است به عهده فقها هم میباشد

۶.روایتی از فقه رضوی که میگوید:منزله الفقیه فی هذا الوقت کمنزله الانبیاء فی بنی اسرائیل

۷.با توجه به یک قضیه عقلی که هدف بعثت انبیا تشکیل نظام عادلانه است پس اگر بعد از آنها این امر متوقف شود از حکمت خداوند و علم او به دور است پس باید جانشینی برای پیامبران باشد که با توجه به دلایل مذکور این ادامه دهندگان راه همان فقهیان جامع الشرايط اند

پس نتیجه میدهد=در راس این حکومت باید ولایت فقیه باشد

***۲۲۲. آیا از ولی فقیه اطاعت میکنید؟ چرا؟ با مخالفان چه گونه برخورد میکنید؟

ثمره آنچه در بالا گفته شد این است که:ولایت فقیه با دلایل عقلی و نقلی چه با نص چه با روایات ثابت میشود. و اطاعت از آن هم به عنوان واجب شرعی هم به دلایل سیاسی هم به دلایل ملی ثابت میگردد بنابراین، امر به اطاعت از ولی فقیه امر به معروف و مقابله با مخالفان آن نهی از منکر و واجب است. و در صورت ترک این واجب دین و استقلال کشور به خطر می افتد و نظام سلطه و دشمنان قسم خورده نظام برای ایران عزیز چنگال تیز میکند چرا که اطاعت از رهبری باعث حفظ وحدت میشود و به فرموده حضرت امام: باید پشتیبان ولایت فقیه بود تا به کشور آسیبی نرسد.

